

1917. OKTÓBER 15.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

LVI. ÉVF.

KÖZLÖNYE

19—20. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. * Előfizetési díj egy évre 16 korona

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnék.

(Telefon: 37—22.)

A fakivitel mint a valutajavítás eszköze.

A világháboru természetes következményeként pénzünk vásárlási ereje rendkívüli mértékben csökkent. Belértéke ugy a belföldi, még inkább azonban a külföldi forgalomban ijesztő módon alászállott s az ország fontos érdeke, hogy mindenekelőtt a külfölddel szemben javítsunk ezen a sajnálatos állapoton. Ennek egyik eszköze a kivitel emelése, melynek ellenében külföldi értékek jönnek be az országba, amelyekkel azután oly cikkekkel fizethetünk meg, melyeknél a behozatalra vagyunk utalva.

Sajnos, aránylag csekély azoknak az áruknak a sorozata, amelyekből a mostani viszonyok között kivitelre gondolhatunk. Köztük jelentékeny szerepet tulajdonítanak a fának s nevezetesen az ország új kormánya látszik nagy súlyt helyezni a fakivitel szervezésére, míg eddig inkább a belföldi szükséglet feltétlen biztosításának szükségességéről hallottunk.

Amidőn tehát veszélyben van az ország gazdasági egyensúlya, ismét közfigyelem tárgya a máskor jogos érdekeiben és oly szívesen mellőzött erdőgazdaság, egyik természetes takarékpénztárunk, amelyről úgy hiszszük, hogy ilyenkor mélyen belenyulhatunk.

De vajjon belenyulhatunk-e? Találunk még oly készletfeleslegeket, amelyek igazán súlylyal esnek a mérleg serpenyőjébe?

Az ekként felvetett kérdésre nem oly egyszerű a felelet, de már előre is jelezzük, hogy azt a nagymérvű optimizmust, amely még a fakereskedelem illetékes tényezőinek sorából is megnyilvánul, nem oszthatjuk mindenben.

Mindenekelőtt sajnálatosan állapítjuk meg — nem először s bizonyára nem utoljára —, hogy az erdeink termelőképességének megítéléséhez szükséges egyik alap, a kellően kiépített részletes erdészeti statisztika hiányzik. Eltekintve a statisztikai hivatal s a kormányjelentések nagy általánosságokban mozgó néhány kimutatásától, 1896 óta, dr. Bedő Albert nagy statisztikai művének megjelenése óta egyáltalában nélkülözzük a statisztika tájékoztató adatait az erdőgazdaság terén. Pedig husz év az erdészet terén is hosszú idő, amely nagy és jelentékeny változásokat hoz.

Ennek a segédeszköznek hiányában csak az egyéni tájékozottság által nyújtott támpontokra vagyunk utalva. Mi úgy látjuk, hogy erdeink termelőképessége azóta nem emelkedett s azok a nagy készletfeleslegek, amelyek akkor, különösen az ország keleti megyéiben még rendelkezésre álltak, az azóta engedélyezett, de sehol összefoglalóan ki nem mutatott, tehát tulajdonképen nyilván sem tartott nagy fahasználatok által a kötött forgalmu birtokokon is jórészt felemésztettek, nem is szólva a szabad rendelkezésű magánbirtokon folytatott nagymérvű fatermelésről, amely a rendes mértéket messze túlhaladta.

Erdélyben különösen a fenyőerdők voltak gyorsított kihasználás tárgyai, Szlavóniában az öreg tölgyesek ritkultak meg azóta nagy mértékben s az ország többi részeiben sem szaporodtak vágható faállományaink, bár másrészt oly zökkenésszerű változások sem voltak kitéve.

Ugy látjuk tehát a helyzetet, hogy rendkívül nagy mértékben megszorodott belföldi szükséglet mellett, amely fenyőfatermelésünket már a háboru előtt teljesen igénybe vette (mert kivitelünkkel szemben ugyanakkora behozatal állott), általánosságban csökkent termelőképességgel állunk szemben s erdeink nem fognak a valuta javítása terén a várakozásoknak oly mértékben megfelelhetni, mintha a multban konzervatívabb lett volna gazdálkodásunk s képviselő és

közszégi küldöttség nem buzgólkodott volna annyira a rendkívüli felhasználatok terén.

Ámde másfelől a sötétlátás hibájába sem szabad esnünk. Még mindig található koros fenyőkészletek, tölgyeseink maradványai, sőt a béke helyreálltával bükköseink egyes termékei is (fűrészáru, faszén) néhány évre, az átmenet legsúlyosabb ideje alatt fokozott felhasználás tárgyát képezhetik, míg a belföldi szükséglet fedezéséhez a háborus években visszamaradt vágások és a rendszeres áterdölések, amelyeket mindenütt, ahol kiméletes keresztülvitelük lehetséges, meg kell indítani, lényegesen hozzájárulhatnak.

A fokozott igénybevétel, a koros készleteknek az eddiginél is gyorsabb felemésztése nem lesz hasznára erdeinknek s végeredményben termelőképességük további hanyatlásához fog vezetni. De a parancsoló szükség ezt az áldozatot nem teszi elkerülhetővé, meg kell tehát hozni s hatását az erdősitések gondos és sikeres végrehajtásával s a középkorú erdők gondos ápolásával kell törekednünk ellensúlyozni.

A kivitel emelésére irányuló törekvések és a belföldi szükséglet fedezése egyaránt a mai termelés fokozását kívánja. A tapasztalat azonban eléggé bizonyítja, mily nehéz feladat ez a mai viszonyok között s bizonyára nem csalódunk, amidőn azt állítjuk, hogy amikor valutajavítás és kivitel érdekében fokozott termelésről elmélkedünk, fatermelésünk tényleg éppenséggel visszaesőben van azon mindinkább súlyosbodó nehézségek miatt, amelyekkel meg kell küzdenie. Ideig-óráig felmentett munkásokkal, melyek élelmezése a legnagyobb gondot okozza, megfogyott igavonó erővel, mely a takarmányhiányt sinli, a hatósági rendelkezések tömkelegével küzködve nehéz helyzete van a fatermelőnek, legyen az maga az erdőbirtokos vagy fakereskedő. Igen mélyreható intézkedésre, az illetékes tényezőknél eddig kevésbé tapasztalt összhangzó együttműködésére és minden mesterséges akadály félretolására lesz szükség, ha fakivitelünket már a legközelebbi jövőben meg akarjuk indítani s termelésünket ennek megfelelően berendezni. Ezek nélkül kivitelünk a közeli jövőben lényegileg a háboru alatt felhasználatlanul maradt egyes tölgytermelvényekre fog szorítkozni. Egyébként is a tölgyfa az, amely nagy értékénél és a belföldi forgalomban való nagyobb nélkülözhetősége mellett első sorban hiyatott a kivitelre.

Az erdészeti jelentőségű fák és cserjék elterjedése a magyar állam területén. (Vége.)

Ismerteti: *Blattny Tibor* m. kir. főerdőmérnök.

Taxus baccata L.

Vizsgálatainknál fokozott figyelmet szenteltünk e fajnak s kétszáznál több oly községet sorolhattunk volna föl, melynek határában tiszafa nő.

Valaha — évszázadokkal ezelőtt — kétségtelenül tömegesebben fordult elő s azokon a helyeken, ahol ma csak bokros, agyonnyesett sarjai küzdenek az ember irtóhadjárataival, ott egykor szép törzsű állományai is nőhettek. Erősebb méretű törzsre mostanság csak véletlenül akadunk, így a Bánffy-uradalmi gödemesterházi birtokon van állítólag egy 65 cm átmérőjű s 24 m magas példánya; a millenniumi kiállításra is innen kerültek fel azok a tiszafatörzsek, melyek átmérője 35—50 cm közt váltakozott.

Legsűrűbb előfordulása a Nagy-Fátra területére esik és itt még a helyi viszonyokkal teljesen ismeretlen vándor is léptenyomon ráakadhat, ha a sziklás gerinczeket járja, azonban 20 cm középvastagságnál erősebb s 4—5 m-nél magasabb törzsek itt is ritkaságszámba mennek.

A Középhegyek területét a Bakony kivételével elkerüli, de ezt a termőhelyet is kétesnek tartjuk; valószínűleg a szentgáli kolostor egykori lakói ültették. A tiszafa-termőhelyek rendszerint a lucz-és jegenyefenyő területére esnek s ahol ezek tenyészeti körén kívül található, ott az alapkőzet majd mindig mész.

Legalacsonyabb termőhelyét a tenger felett 91 m-re, a legmagasabbat pedig 1500 m-re találtuk, leggyakoribb 800—1000 m tengerszintfeletti magasságok közt.

Juniperus Sabina L.

A *közönséges boróka* egyedüli túllevelünk, mely a magashegységből a lapályra is leereszkedik s jelen van Alföldünk több pontján is. Testvére: a *törpe boróka* (*Juniperus nana Willd*) valamennyi magas hegységünk alhavasi tájának gyakori cserjéje, a havasi térségeket beborító cserjenövényzetnek főalkotó eleme s oly havasokon válik főleg jellemzővé, ahol a törpefenyő hiányzik.

Már a *nehézszagú boróka* a ritkább hazai cserjék közé tartozik; általános keleti határát adja az erdélyi érczhegységi és a petrosényi termőhelyeket összekötő vonal; a szepesmegyei és a galicziai Piennineken északi határpontján van. Tenyészete mészhöz kötött. Nálunk csak az előhegyekben nő. Horvátországban már a magashegységbe is fölszáll, emellett kivételesen lekerül majdnem a tengerpartig.

Fagus silvatica L.

A bükk tenyészeti területének szélei szinte szabályosan a medenczék széleihez igazodnak. Eredetileg mindenestre kisebb részt hagyott szabadon hazánk területéből a bükktenyészet mint ma; korunk mezőgazdasági kulturája hovatovább a hegység felé szorítja vissza. A bükktelen terület nagyjában az Alföld és az erdélyi Mezőség. Az Alföld széleinek különösképen áradványterületei azok, ahol kevésszámú példányát ma is megtaláljuk, így az északkeleti részen és főleg a szávamenti tölgyesekben. Mint feltűnő érdekességet magam is fölkerestem e síkvidéki termőhelyeit, de úgy tudom, hogy a följegyzés megtörténte óta egynéhány után már hiába fogunk kutatni. Ezért nagyon jó lenne, ha a meglévő áradványterületen nőtt bükkcsoportok a környező tölgyállományyal együtt legalább a kincstár szlavóniai erdőségeiben meghagyatnának, mert a megváltozott természeti (vizállási) viszonyok folytán nem hiszem, hogy újabb (a víz útján való) természetes megtelepedése még lehetséges volna.

Quercus conferta Kit.

Tölgyeink közül a *kocsányos és kocsánytalan tölgynek* földrajzi határaitól hazánkban nem lehet szó; minden hegyvidéken előfordulnak. Növényföldrajzilag azoknak a tölgyfajoknak nagy a jelentőségük, melyek csak az ország egyes vidékein foglalnak tért s földrajzi elterjedésüknek határai hazánkon futnak át. Ezek közé tartozik elsősorban a *magyar tölgy* (*Quercus conferta Kit.*).

A balkáni elterjedési centrum legészakibb kinyulásának eddigi északi határpontja Tasnád környéke; tömegesebb jelenléte Lugos környékére esik. A Fruskagorán magam láttam, a Djelhegységi és persányi hegységi szigetet megbizható irodalmi forrás alapján

rajzoltuk be. Elterjedési területe domb- és hullámvidékének szívós agyag- és márgatalajait lakja; szép állományait ma már alig láthatni. Pusztulóban van.

Quercus lanuginosa Lam.

A molyhos tölgy térfoglalása már nagyobb területre terjed ki, mint a magyar tölgyé. Országunkon áthaladó határvonala európai északi határt is jelent. Ettől délre a faji sajátosságainak megfelelő területeken, főleg középhegységeink mészterületein, a hullámvidék márgatalajain, de löszön és futóhomokon is megtaláljuk. A magashegységet, a fenyvesek övét elkerüli. Legészakibb hazai lelőhelye a Homonna melletti Szirtaljfürdőn van. Magától értetődik, hogy azoknak a termőhelyeknek pontos fekvését, melyeken ily vegetációs határ áthalad, kivétel nélkül megadjuk; adatfelsorolások a tenyészeti terület belsejéből már korántsem birnak ekkora jelentőséggel.

Quercus cerris L.

A molyhos tölgyéhez hasonlóan a *csertölgy* északi határa is Felsőmagyarországon fut át. Mig azonban a molyhos tölgy Magyarországon átmenő határa a keleti részen (Homonna) közelítette meg legjobban a pólust, addig a cseré a nyugati szakaszon megy legészakabra (Trencsénteplicz). E vonaltól északra eső Felsőabauj, közép és északi Zemplén, majd Ung és Bereg vármegyék tölgyesei közt hiába keressük a csert. Az Ény-i felföldön átmenő határ meglehetősen éles, tenyészete szinte megszakítás nélkül terjed a Hernádig, de már a Hernádtól keletre eső legészakibb csertermőhelyek közt nagy hézagok vannak; tulajdonképpen három csersziget összeköttetése útján nyertük itt az É-i határt: az egyik a bodrogi előfordulás, a másik a Szatmárnémeti-Bikszád közti sikon lévő, a harmadik a máramarosszigetvidéki. Lehet, hogy a két síkvidéki lelőhely közt egykor másutt is nőtt, de ma már itt erdőt is alig találni.

A cser tipikus magyarhoni fa s főleg a Középhegység meleg lejtőkön nőtt erdeinek jellemző fája.

Hogy tölgyeink miképp reagálnak a tengerszin feletti magasság hatására, tehát mily magasra jutnak fel a hegyekbe, ezt egyes esetek alapján elbírálni nem tudjuk; láttuk a síkvidék tölgyét, a

kocsányos tölgyet 1000 *m* körüli magasságig jutni, hegységi tölgyünk ellenben gyakran már 600 *m* magasságban a bükknek adhatja át a tért. Ezért csak *átlagokat hasonlíthatunk össze* s ezek — Magyarország területén érve — adják a magassági határok következő sorrendjét is, alulról fölfelé haladva:

magyar tölgy	--- --- --- --- --- --- --- ---	480 <i>m</i>
molyhos tölgy	--- --- --- --- --- --- --- ---	590 <i>m</i>
kocsányos tölgy	--- --- --- --- --- --- --- ---	620 <i>m</i>
csertölgy	--- --- --- --- --- --- --- ---	670 <i>m</i>
kocsánytalan tölgy	--- --- --- --- --- --- --- ---	780 <i>m</i>

Amint látjuk, eddigi ismereteinkkel éppen nem vág össze az aránylag magas kocsányos-tölgyhatár, azonban a tények kifejezői mégis ezek a számok.

Castanea sativa Mill.

A *szelidgesztenye* hazai előfordulására szintén súlyt helyeztünk, hogy tisztázzuk a szelidgesztenyekérdést, melyről eddig a legellentétebb felfogások láttak napvilágot. Tudjuk, hogy nálunk sok helyen nő s legtöbb helyről nem nehéz megmondani, hogy kultura utján jutott oda. Hogy néhányat említsek, ezek közé tartoznak a nagybányai, visegrádi, nagymarosi, pécsváradi, gyimesi, malomvizi koros gesztenyések is. Ha vitás területről szó lehet, az csakis a Dunántul nyugati határrésze, ahol a szelidgesztenye nemcsak a kerteket és szőlőket, de az *erdőket is lakja*. Tenyészeti körülményeit szigoruan elbírálva, csak a Drávától délre eső területen néztük a szelidgesztenyét föltétlenül őstermőhelyén lévőnek; ezt a megállapításunkat juttatja kifejezésre a föltüntetett határ.

Juglans regia L.

A *közönséges dió* északi elterjedési határa az ország legdélibb területein halad át, ahol már vadon, erdőkben látjuk. Az aldunai s domugledi vegetációnak jellemző fája, épügy mindig jelen van a horvátországi hegyek erdőségeiben, rendszerint fényigényes fajok (molyhostölgy, cser, keleti gyertyán stb.) társaságában.

Carpinus duinensis Scop.

A közönséges *gyertyánról* (*Carpinus betulus* L.) csak annyit jegyzek meg, hogy mindenütt előfordul; már a keleti gyertyán (*Carpinus duinensis* Scop.), mint neve is mondja, keleti honos és nálunk igen kis területen fordul elő; északi határa nagyjában a Goszpicson, a Fruska-Gorán, a Berzova folyó mentén s a Teregován és Mehádián át meghuzott vonal. Az Alföldre nem száll le. Tömegesen nő a Csernavölgy szikláin Herkulesfürdő környékén s az Alduna-menti meredek kopárosodó hegyoldalakon s itt átlag 580 *m*-ig megy fel, kivételesen a Domugled szikláin 1000 *m*-nél is találtuk.

Ostrya carpinifolia Scop.

A *komlós vénicz* csak Horvátország DNY-i részletén fordul elő s kompaktabb területe még a Drávát sem éri el észak felé; csak egy kis foltja jutott át hozzánk a somogymegyei Zákány határába, ahonnan leveles galyait is beküldték volt. A megjelölt határvonal ÉK-i tenyészetű határt jelent.

Alnus viridis DC.

Hazai honos három égerfajunk közül a legközönségesebb, mely a síkságok folyómellékein s a hegységi patakok mellett egyaránt otthon van: a *mezgés éger* (*Alnus glutinosa* Gärtn.). A *hamvas éger* (*Alnus incana* Willd.) tipikus tenyésző helyei a magashegység völgyei; innen a víz útján szórványosan a folyók alsóbb szakaszaira — az Alföldre — is lekerül, ellenben a közép-hegyek területéről eredő patakok mentéről hiányzik. Földrajzi határa nálunk sem ennek, sem az előbbi égerfajnak nincsen. Ebből a szempontból harmadik égerünk: a *havasi éger* (*Alnus viridis* DC.) érdemel figyelmet. T. i. két tenyésző határát állapíthatjuk meg: az egyiket az Alpok keleti kifutásán — ahol a Borostyánkői hegységben van legkeletibb termőhelyén —, a másikat a Kárpátok rendszerében, ahol keleti és déli területének őszszes magas hegységein — főleg az alhavasi tájon — megtaláljuk, de nyugatabbra, mint az ung-zempléni határ északon s a Vlascu-mik-csucs délen — eddig senki sem találta. Tenyészetű öve 1020—1700 *m* átlagmagasságok közt fekszik; Vas megyében az alsó határ, akárcsak a fenyőké, kivételesen mélyen: 400 *m* magasságban van.

Tilia tomentosa Mönch.

Hársaink közül az *ezüsthárs* (*Tilia tomentosa* Mönch.) az, mely mint délibb honos, az ország északi területére el nem jut már. E faj északi határa is, mint annyi másé, hazánkon fut át, még pedig elég hosszú vonalon. A határ az Alföldön át megszakított-nak vehető, amennyiben Alföldünk északi és középső területén nem észleltük. Egy északi nyulványa az Avas lejtőiből Munkács vidékéig ér, ugyanakkor délnek is törnek a határ s Marosvásárhelyen át a Vöröstorony-szoroson fut át; az utóbbi szakasz keleti szegélyét képezi a hazai ezüsthárstenyészetnek.

Acer tataricum L.

Legelterjedtebb juharfajainkról: a *hegyi juharról* (*Acer pseudo-platanus* L.), a *jókori vagy hegyeslevelű juharról* (*Acer platanooides* L.) és *mezei juharról* (*Acer campestre* L.) földrajzi elterjedés tekintetében fontosabb mondanivaló nincsen. Egy keletibb flóra jellemző juharáról, a *feketegyűrűjuharról* (*Acer tataricum* L.) megállapíthattuk, hogy nyugati határát nagyjában a Pozsony-Sopron-Nagykanizsa-Károlyváros-vonal, az északit: a Nagyszombat-Aranyosmarót-Rozsnyó-Kassa-vonal jelöli. Több új lelőhelyét találtuk elterjedésének főleg északi határpáasztáján, a nyugati földi Simonkai megállapítását. Mint a tölgyesek aljafája, bokrosok, sarjerdők alkotó eleme a zárt bükkösök és fenyvesek területére nem jut el; átlagos felső határa csak 470 m.

Acer monspessulanum L.

A karszterdő jellemző juharfájáról: a *három ujjú juharról* (*Acer monspessulanum* L., helyesebben *Acer illyricum* Jacq. fil.) szinte azt mondhatnók, hogy az itt hiányzó *Acer tataricum*-nak a helyettesítője. Nálunk aránylag kis területen nő. Kazánszorosai előfordulását Óasszonyrét és Dúnatölgyes közt flóramaradványnak kell tekinteni.

Acer obtusatum W. et K.

Az illyr flóra e jellemző hegységi fája hazai területre csak a horvát részeken jutott el s körülbelül az Ivansčica hegységig jutott északra.

Fraxinus ornus L.

Attérek most két kőrisfajunkra. A közönséges vagy *magas kőrisnek* (*Fraxinus excelsior* L.) mint elsőrangú erdőgazdasági becsessel bíró fának elterjedési körébe az egész ország beléiesik, földrajzi határaitól tehát itt nem lehet szó. De éppen azért, mert testvérével, a rendszeren csak harmadrendű silány fává növő *virágos kőrissel* (*Fraxinus ornus* L.) néha összetévesztik, itt akarok a két faj elterjedési viszonyai közt röviden párhuzamot vonni. A két kőrisfaj tenyészeti körülményei homlokegyenest ellentétesek. A közönséges kőris valamennyi magashegységünkben előfordul, a virágos kőris innen hiányzik, *előbbinek pompás tenyésző helyei az Alföld áradványtalaju erdőségei, a virágos kőrist itt eddig nem találtuk meg.* A *Fraxinus ornus* feljegyzett lelőhelyeinek 80%-a mészközetről való s valóban az elkarsztosodott hegyoldalnak jellemző — inkább cserjéje, mint fája s éppen e helyeket kerüli el a közönséges kőris, főleg az északos oldalak bükköseibe vonulva, erdős hegykupok és gerinczek sziklái közt tömörülve kisebb állományokká.

A virágos-kőristenyészetnek északi szélén az előfordulási esetek mind mészről valók, ott ahol a határpontok közé más talajok ékelődnek, az északi határvonalat megszakítottak kell venni.

A közönséges cserjefajok — éppen mert közönségesek, minden irányban elterjedtek — csak a magassági elterjedés tekintetében méltathatók figyelemre.

Lássuk tehát néhány ritkább cserjefaj hazai termőhelyét.

Syringa vulgaris L.

A *közönséges orgonát* (*Syringa vulgaris* L.) vadon növe, *csakis* mészsziklák közt láttuk s csak a következő helyeken: az Aldunán és a Domugleden, Oraviczábánya környéke és a Néramellék szikláin, Petrozsény környékén, Vajdahunyadnál a Runkpatak mellékén s a Brádtól északra elterülő Gaina alatti mészsziklákön.

Syringa Josikaea Jacq. fil.

Hazánk egyik növénygeografiai nevezetessége még a *magyar orgona* (*Syringa Josikaea* Jacq. fil.). A legujabb időkig csak hazánk

területéről ismertük; Thaisz Lajos 1912-ben a Stryj folyó mellékén is felfedezte s ezzel a magyar orgona megszűnt kizárólag honi cserjefajunk lenni. Így is megmaradt a Kárpátok endemikus növényének.

Lelőhelyei két teljesen elszigetelt területen fekszenek: az Északkeleti Kárpátokban és a Biharhegységben. Összesen 32 hazai lelőhelyéről tudunk; mindig a beárnyalt völgy mellék, vadvízes patakpart lakója, többnyire bükkösök közepette. Szorgosabb átkutatásra várna még a Nagyg vízgyűjtője Máramarosban, azt gondolom itt még ráakadnánk néhány tenyésző helyére.

Cotinus coggygia Scop.

A *sárga szömörce* (*Cotinus coggygia Scop.*) északi két határpontját megállapítva, ezektől délre a Dunántul hegyein át az Adriai-tenger partjáig szórványosan mindenütt megtaláljuk. Az Alduna és Karánsebes közt szintén gyakori, épúgy az Alföld déli részein s a Delibláton is. A bükkhegységi északi határpontot nagyjában Arad keleti részén át Brassóval kellene összekötni, az északi határ e részletét azonban nem tüntettük fel, mert néhány erdélyi irodalmi adat még beigazolásra szorul.

Ilex aquifolium L.

A *téli magyal* (*Ilex aquifolium L.*) igen ritka cserjénk, nyugaton a Dráva vonalát észak felé át nem lépi, a Bácskából csak egy lelőhelyét ismerjük, Arad megyéből újra csak egyet. Ezek volnának északi termőhelyei s az ezeket összekötő vonal: poláris elterjedési határa.

Rhododendron Kotschyi Simk.

Aki az erdélyi bérczeken járt a *havasi rózsá* virágzása idején, az sohase felejt el ezt a gyönyörű havasi cserjét. A Déli határlánczolat havasain a Szarkótól a Bodzaszorosig, északkeleti havasainkon a Sztojtlól a Gyergyói hegycsoportig borítja be virágzónyeggel a havasi térséget.

Bruckenthalia spiculifolia Salisb.

Erdély Erikájának, a *magyar Bruckentháliának* elterjedéséről is említést teszek. A *Rhododendron Kotschy*-val együtt Erdély jellemző növényei közé tartozik. Itt a Kárpátok északi területén

tömegesen jelenlevő *Calluna vulgaris* (közönséges hanga) igen ritka s csak itt-ott jelenik meg; a Déli Kárpátokban határozottan a *Bruckenthalia* veszi át a szerepét. Legészakibb termőhelye a Gyalui havasokban van.

Hangsúlyozni kívánom, hogy a most megjelent munka még talán csak a magva a további buvárkodásnak és én nemcsak titkon remélem, de vezetőkörünk őszinte érdeklődéséből és eddigi legmesszebbmenő támogatásából is következtetve, hiszem, hogy fél uton nem állunk meg. A lelkes erdész és a vérbeli botanikus közötti rokonszenv már annyira fejlődött, annyi közös kérdés hoz minket, személyi vonatkozásban is, egyre közelebb egymáshoz, hogy a barátságos együttműködést nemcsak kizártnak nem tartom, de meg vagyok győződve, hogy ez, mint szükségesség, rövid idő múlva valóra is válik.

Munkánkban már megvannak a nyomai a közös cél felé való törekvésnek s a közös munkálkodásnak is. Gróf *Ambrózy* István, ez a lelkes természetbuvár, nemcsak folytonos figyelemmel kísérte megfigyeléseinket, de maga is gyűjtött megfigyelési anyagot s azt rendelkezésünkre bocsátotta; mindazok a lelkes botanikusok, kikkel összeköttetésben voltam, tanácsaikkal, saját tapasztalataiknak és adataiknak rendelkezésünkre bocsátásával segítettek bővíteni a munka anyagát; itt külön kell megemlítenem főleg dr. *Degen* Árpád és dr. *Jávorka* Sándor támogatását.

Végezetül egy bejelentéssel tartozom. A munka hiányait, hézagait pótolni kell, erre szükség van; nekem valószínűleg nem lesz módomban — bármennyire beleszerettem ebbe a munkálkodásba —, hogy itt még részletes vizsgálódásokat végezhessenek; egyet azonban vállalok s itt vélem megtalálni a tudományos együttműködés új láncszemét: ha a botanikus és erdész-kollégák e mű keretei közé tartozó új adatokat szereznek, új termőhelyeket fedeznek fel, az idevágó irodalomban lelnék új adatokat, avagy téves adatokra bukkannak, gyűjtsék ezeket össze, közöljék ezeket velem időközönként, én ezen az alapon vállalom a folytatólagos kiegészítés, pótlás, helyreigazítás munkáját!

Azt hiszem, hogy ilyképen játszva megbízható derék munkát végezhetünk, mert *ez a mű csak le van zárva, de befejezve még nincs!*

Az erdészeti szak nevében is hálás elismeréssel kell adóznom azoknak a lelkes erdészeknek, kik adatgyűjtésük és felvilágosító közléseik révén egy-egy tégladarabbal szintén hozzájárultak e mű megalkotásához, mely ilyképen *a magyar erdészet közös munkájának tekinthető*. A megfigyelések ügyének felkarolása és a páratlan áldozatkészség, melyben a nagyméltóságu földmivelésügyi miniszter ur munkánkat részesítette, forró hálára kötelezi mindazokat, akik ily irányu mű létrejöttét óhajtották s akik ambíciótól eltelve, az erdészet fejlődését, az erdészeti tudományok előhaladását tartják szemük előtt.

Átadom e munkát szaktársaim és természetbuváraink kezeibe: fogadják jóakarattal, forgassák haszonnal!

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK.

I.

FELHIVÁS

a „Szantner-Gyula-segélyalapítvány“-ból kiosztandó segélyek ügyében.

Az Országos Erdészeti Egyesület által kezelt fenti alapítvány kamataiból ez év december havában két, egyenként 200 (kettőszáz) koronát kitevő segély kerül kiosztásra.

A segélyek egyszersmindenkorra szólnak és elnyerésük sem előnyt, sem jogot nem ad a következő évben kiosztandó segélyben való részesülésre.

E segélyekben elsősorban az esztergomi káptalan szolgálatban álló vagy nyugdíjazott erdőtisztjeinek erkölcsi tekintetben kifogás alá nem eső gyermekei részesülhetnek, rendszerint tanulmányaik alatt, nemre való tekintet nélkül.

Ellátatlan és keresetképtelen leánygyermekek azonban különös reászorultság esetén tanulmányaik befejezése után is részesülhetnek segélyben, ugyszintén nemre való tekintet nélkül a testi vagy lelki fogyatékoságban szenvedő keresetképtelen gyermekek is, ha tanulmányokat nem is végeznek.

A segélyek odaitélésénél a folyamodó, illetőleg szülei (gyámja) reászorultsága mellett a tanulmányi előmenetel is figyelembe vétetik.

Amennyiben a segélyek vagy azok egyike a fenti feltételeknek megfelelő folyamodó hiányában nem volna kiadható, úgy abban — egyébként ugyanolyan feltételek mellett — oly más erdőtiszt gyermeke is részesülhet, aki az Országos Erdészeti Egyesületnek tagja, vagy életében tagja volt és tagsági kötelezettségeinek eleget tett.

Ezen feltételekhez képest felhívjuk tehát az érdekelteket, hogy hiteles okmányokkal felszerelt *bélyegtelen* kérelmüket, melyben a vagyoni viszonyok és a segélyre szorultság indokai valamint a tanulmányi előmenetel is kimutatandó, legkésőbb folyó évi november hó 10-ig az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához (Budapest, V., Alkotmány-u. 6. II.) küldjék be.

Budapest, 1917. szeptember hó 25-én.

A titkári hivatal.

II.

FELHIVÁS

a „Hirsch Istvánné, született Kraft Anna segélyalapítvány“-ból kiosztandó segélyek ügyében.

Az Országos Erdészeti Egyesület által kezelt fenti alapítványból ez év december havában két, egyenként 400 K-ás segély fog kiosztatni.

A segélyek egyszersmindenkorra szólnak és elnyerésük sem előnyt, sem jogot nem ad a következő évben kiosztandó segélyben való részesülésre.

Segélyben elsősorban állami és közalapítványi erdőtisztek özvegyei, vagy ezek hiányában hajadon leányai, ilyen jelentkezők hiányában másodsorban más állami tisztviselők özvegyei, illetőleg hajadon leányai, végül harmadsorban magánjellegű erdőtisztek özvegyei, illetőleg hajadon leányai részesíthetők, ha római kath. hitfelekezetűek, továbbá teljesen vagyontalanok és keresetképtelenek, vagy legalább is oly csekély nyugdíjat élveznek, amely az Országos Erdészeti Egyesület megítélése szerint az életfentartásra nem elégséges.

Az állami, közalapítványi és magánerdőtisztek özvegyeinél, illetőleg hajadon leányainál a segélyezés további feltétele, hogy

férjük, illetőleg atyjuk haláláig az Országos Erdészeti Egyesület tagja volt és tagsági kötelezettségének halála napjáig eleget tett.

Valamennyi segélyre jogosult között egyenlő reászorultság esetén azok birnak elsőbbséggel, akik a budapesti első vagy második kerületben születtek, a hajadon leányok közül egyébként egyenlő körülmények között azok, akik egészen vagy félig árvák.

Ezen feltételekhez képest felhívjuk tehát az érdekelteket, hogy hiteles okmányokkal felszerelt *bélyegtelen* kérelmüket, melyben születési helyük, vallásuk, vagyoni állapotuk és a segélyre szorultság egyéb indokai részletesen kimutatandók, legkésőbb folyó évi november hó 10-éig az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához (Budapest, V., Alkotmány-u. 6) küldjék be.

Budapest, 1917. évi szeptember hó 25-én.

A titkári hivatal.

III.

FELHIVAS

a „gr. Tisza Lajos“, a „Wagner Károly“, az „Erzsébet királyné“, a „Luczenbacher Pál alapítvány“-ból és a „Faragó Béla“-féle alapítványból kiosztandó segélyek ügyében.

Az Országos Erdészeti Egyesület fenn megnevezett öt jótékony alapítványából a folyó évi segélyek ez év december hóban osztatnak ki. Az elsőnek a kamataiból az olyan önhihájukon kívül szorult helyzetbe jutott magyar erdőtiszték és erdészeti altiszték nyerhetnek anyagi támogatást, kik az Országos Erdészeti Egyesületnek első belépésüktől kezdve mostanáig legalább öt éven át tagjai voltak s mint ilyenek, tagsági kötelezettségeiknek eleget tettek. A második alapítványból pedig az olyan erdőtishti és erdőaltishti özvegyek és árvák nyerhetnek segélyt, kiknek férje, illetőleg atya az Országos Erdészeti Egyesületnek állandóan és szintén legalább öt éven át tagja volt és tagsági kötelezettségét teljesítette. A harmadik alapítvány segélyeért olyan elhalt magyar erdőtiszték árva leányai folyamodhatnak, kik az egyesületnek halálukig s szintén legalább öt évig tagjai voltak és tagsági kötelezettségeiknek eleget tettek. A negyedik alapítványból hasonló feltételek mellett erdőtishti özvegyek és árvák, az ötödikből erdőtiszték és altiszték árvái nyernek segélyt.

Ezen feltételekhez képest felhívjuk tehát az érdekelteket, hogy hiteles okmányokkal felszerelt **bélyegtelen** folyamodványaikat legkésőbb folyó évi november hó 10-ig az Országos Erdészeti Egyesület titkári hivatalához (Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám, II. emelet) nyújtásuk be.

A folyamodványban kitüntetendő: az élvezett fizetés vagy nyugdíj és nevelési pótlék összege, az összes gyermekek száma, kora és foglalkozása, nemkülönben az, hogy azok részesülnek-e máshonnan segélyben (alapítványi hely, ösztöndíj, állami erdő-tisztek gyermekeinek nevelését segítő alap stb.).

Budapest, 1917. évi szeptember hó.

A titkári hivatal.

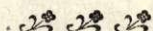
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

HIRDETMÉNY.

Az 1917. évben az őszi erdészeti államvizsgálat november hó 5-én s az erre következő napokon fog megtartatni.

Budapest, 1917. évi szeptember hó 19-én.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

A háboruban rokkanttá lett erdészeti alkalmazottak segélyezésére szolgáló alapra befolyt adományok.

(Folytatás, lezárva 1917. szeptember 30-án.)

Ószombati volt urbéresok 16 K 50 f, Nagyszeben város 100 K, Kisvári volt urbéresok 45 K 75 f Veszprémi püsp. sümegi erdőhivatala 248 K 91 f, Vendel János 51 K 09 f.

Ernst és Schultz a zsarnóczai m. kir. erdőhivatal utján 4000 K.

Csónaki uradalom 20 K, Bártfa város 1972 K 50 f, Fuchs Eizig 853 K 50 f, Nagyenyed város 100 K, Szászrégen város 50 K.

A gyűjtés kezdete óta befolyt 149.410 K 93 f.

Fogadják a nemesszivü adakozók az Országos Erdészeti Egyesület őszinte köszönetét!

KÜLÖNFELÉK.

Halálozások. Id. *Briestyánszky* Endre ny. m. kir. erdőtanácsos, az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja Szegeden m. hó 16-án 63. életévében,

Garlathy Oszkár m. kir. főerdőtanácsos, ki. erdőfelügyelő, az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja augusztus hóban Brassón,

Rolland Gusztáv Szentgyörgy város erdőmestere, m. hó 28-án 72. életévében, végül

Véssey Ferencz ny. kir. erdőfelügyelő, az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja m. hó 18-án Máramarosszigeten életének 69. évében elhunyt.

Béke hamvaikra!

Hírek a hadbavonult erdőtisztekről. *Szepesy* Artur m. kir. erdőmérnök, tart. honvédfőhadnagy a koronás aranyéremkeresztet kapta a vitézségi érem szalagján.

Ujváry Géza okl. erdőmérnök, a kalocsai érseki uradalom erdőtisztje 1914. év augusztus havában vonult be katonai szolgálatra mint tart. hadnagy a 19. honv. gyalogezredhez, részt vett a szerbiai háboru I. és II. felvonásában, onnét Galicziába ment, míg 1916. évi június havában orosz fogsába került. Míg a harctéren volt, elismerő oklevelet, három Signum laudist, katonai vitézségi érdemkeresztet s végül vaskoronarendet kapott.

Czékus György nyug. m. kir. főerdőtanácsos arra hívja fel figyelmünket, hogy a háboru áldozatául esett erdészeti főiskolai hallgatók névsora, amelyet legutóbbi számunkban közöltünk, nem teljes; kimaradt abból *András* nevű fia is, aki 1916. évi június hó 18-án mint az 1. tiroli császárvadászezred tart. hadnagya az olasz harctéren, midőn századát rohamra vezette, fejbe találva hősi halált halt, amiről egyébiránt annak idején az Erdészeti Lapok meg is emlékeztek.

Bosznia erdészeti viszonyai. A magyar-boszniai gazdasági központ folyó évi szeptember hó 11-én este előadó ülést rendezett, amelyen *Károlyi* Árpád tesliçi erdőigazgató tartott előadást Bosznia erdészeti viszonyairól.

A nagyszámu hallgatóság sorában *Kaán* Károly és *Schmidt* Károly miniszteri tanácsosokkal élükön a földmivelésügyi minisztérium erdészeti főosztályának számos tagját, továbbá *Ullmann* Jenő közös pénzügyminisztériumbeli miniszteri tanácsost, dr. *Horszovsky* cs. és kir. pénzügyi főtanácsost, *Egry* Aurél és *Engel* Gyula udvari tanácsosokat, *Scheiber* Endre tőzsdetanácsost, *Storffer* Bertalan, *Kirz* Adolf és *Hofmann* József igazgatókat láttuk.

Károlyi Árpád érdekes fejtegetései a következőkben foglalhatók össze: Bosznia Finnország után Európának erdőben leggazdagabb országa; területének 50%-át erdő borítja. Az ország okkupációjával kapcsolatban az összes erdőállomány állami tulajdonná vált. Akkor még 80%-a az állománynak pompás őserdő jellegű volt, míg 20%-a tulhajtott használattal és legeltetéssel már akkor tönkre volt téve.

Noha az ottoman törvények, nevezetesen pedig Omar pasa 1869. évi erdőtörvénye, állami, „Vakuf“, községi és magán-erdőket különböztet meg, ezen tulajdonjogi minőség szerint azok a természetben soha sem különítették el. A törvény feljogosítja a községek lakosságát, hogy összes faszükségletét az állami erdőkből ingyen igénybe vehesse és szabad legeltetést is biztosít részére. Eme idilli állapotok az okkupáció után is tovább tartottak. Az összes erdőállományt, kevés kivétellel, a szolgalmi jogok épségben tartása mellett állami erdőnek nyilvánították. A szolgalmi fa termelését csak annyiban szabályozták, hogy az önkényszerű favágatást megtiltották. Minden egyes jogosult évi szükségletét köteles bejelenteni, amire részére a fát tövön kiutalják.

Ámde ez a szabályozás a gyakorlatban nem érvényesül, mert a szolgalmi fa kiszolgáltatása erdőörökre van bízva, kiknek védterülete átlag 50.000 hektár(!). Birtokrendezés az 1884-től 1896-ig terjedő időben ugyan történt, mely alkalommal az erdők 22%-át magántulajdonba adták át, főként azért, hogy a szolgalmi terhek legalább részben ily magánerdőkre háruljanak, de ezt a célt nem érték el, mert a magánerdőket azóta főként kereskedelmi célokra használták ki. Ma a helyzet az, hogy az összes állami erdőkből 600.000 hektár lelegeltetett, elbokrosodott erdő, míg az 1,400.000 hektár szálerdőből a könnyebben megközelíthető részek — mintegy a fele — a szolgalmak kielégítésére szolgálnak. Hivatalos ki-

mutatások szerint az évenként kiszolgáltatott szolgalmi famennyiség mintegy két millió köbméter; a valóságban e használatok évente mintegy öt-hat millió köbméter fát emésztenek fel, mert e használatok nagy részét (dőlt fa, önkényszerűen döntött fa stb.) nem tartják nyilván és miután a szolgálmak nem tárgyi, hanem személyi szolgálmak, azok mérve évről-évre nő. Ezért nem helyes, hogy a szolgalmi erdőket eddig nem különítették el és nem adták át a községeknek.

Még különösebben hangzik azonban, hogy a szolgalmi használatok eddigelé egyáltalában nincsenek szabályozva: a szolgalmi erdőségek eddig nincsenek berendezve. Nincsenek üzemterveik. Az állami erdőknek másik fele, ugyancsak mintegy 700.000 hektár, távolfekvő, nagy fatömegű őserdőkből állott, amelyeknek rendszeres

PÜSTYÉN

A HÁBORU DACZÁRA NYITVA

Az összes FÜRDŐK,
az összes SZÁLLÓK

teljes üzemben. Normális
vasuti forgalom (Budapest-
ről 3 $\frac{1}{4}$ óra közvetlen gyors-
vonattal). * * * * *

Egyesületünk tagjai az
eddig kedvezmények-
ben most is részesülnek.

használata nem volt könnyű dolog. A fapiacz változó esélyei és a megkívánt nagy beruházási tőké volt a főakadály. Ezért közvetlenül az okkupáció után csak a tölgyerdőket használták ki. Közben azonban kéz alatt a bükk- és fenyőerdőkre is kerestek vevőket; így jöttek létre 1898-tól 1902-ig a nagymérvű tövön való eladások és egyes házilagos termelések, amelyek 20—30 évi, tehát aránylag rövid kihasználási időtartam mellett, együttvéve kerek 500.000 hektár őserdőt kötöttek le. Egymillió köbméteren felüli fatömeget dobtak egyszerre piacra. Ez a kiviteli kereskedelemnek, különösen pedig az osztrák alpesi fatermelőknek kellemetlen meglepetést okozott.

Sokat beszéltek akkoriban fatermelő körökben a „boszniai veszedelem“-ről. Ennek daczára az 1910—1914. években az annexióból folyólag Törökországnak a boszniai állami erdőkért fizetett 42 millió korona részben való megszerzése végett a tartalékerdőket is eladásra hirdették. Ezuttal — többnyire 20 évi kihasználásra — mintegy 55.000 hektárt értékesítettek. A helyzet tehát az, hogy a jelenleg érvényben levő nagy faeladási szerződések lejártával, azaz már 15—20 év mulva, Bosznia eredeti erdőállományának alig 10%-a fölött fog rendelkezni. Miután a használatok is belterjesebbek, mint ahogy azokat eredetileg tervezték és a használatokkal a legtöbb esetben sem a természetes felujulás, sem a mesterséges erdősítés nem tart lépést, nagyon szomorú látkép tárul elénk.

A nagy figyelemmel hallgatott tanulságos előadás általános tetszést aratott.

A katonai felmentések meghosszabbítása tárgyában a honvédelmi miniszter 20700. eln. Mga. szám alatt a következő rendeletet adta ki:

A cs. és kir. hadügyminiszter urral egyetértőleg az összes mező- és erdőgazdasági érdekből szeptember hó 30-ig engedélyezett, illetve korlátozott felmentéseket 1917. évi október hó 31-ig, továbbá az október hó 31-ig engedélyezettiket november hó 31-ig ezennel hivatalból meghosszabbítom. Október hó 31-én, illetve november hó 30-án tul a fentebb jelzett kategóriákba tartozóknak további felmentés nem engedélyezhető és így bevárásí engedély sem adható. Erről az érdekeltek azonnal a legczélszerűbb módon értesítendő azzal, hogy a czímnél azonnal jelentkezni tartoznak, hol felmentésüknek hivatalból történt meghosszabbítása a jelen rendeletem számára való hivatkozással felmentési lapjukra rávezetendő és ennek megtörténtéről az illetékes kiegészítő parancsnokság azonnal értesítendő; hozzám pedig a szeptember hó 30-án lejárt és meghosszab-

bitott felmentésekről legkésőbb október hó 10-én, a később lejárt és meghosszabbított felmentésekről pedig legkésőbb november hó 10-én egy összesített névjegyzék küldendő be.

Budapest, 1917. évi szeptember hó 21-én.

Tekintettel a jelentkezéssel járó idővesztésre, amely az erdei munkásoknál több napra tehető, bizony nem sokat lendít ez az egy havi időhaladék erdei termelésünkön. Az egész rendelet a mezőgazdasági őszi munkálatok igényein alapszik s nem veszi figyelembe, hogy az erdei munka egész télen tovább folyik. A munkások elvonása súlyos visszaesést fog előidézni a fatermelésben s egyáltalában nincs összhangban a kormány fakiviteli szándékai-
val és a belföldi fahiányt is figyelmen kviül hagyja. Reméljük, hogy az erdészeti személyzetre és erdei munkásokra vonatkozóan még idejekorán újabb rendelkezések fognak történni.

A faértékesítő hivatal köréből. A kereskedelemügyi miniszter az ármegállapító bizottság tagjainak kinevezte: az Országos Erdészeti Egyesület jelölése alapján *Osztroluczky* Géza földbirtokost és *Bittner* Gusztáv hitb. urad. erdőtanácsost rendes tagnak, *Fogassy* Gyula hitb. urad. erdőtanácsost póttagnak; a Magyar Fakereskedők és Faiparosok Országos Egyesületének jelölése alapján: *Billitz* Sándort, *Orosz* Bélát, illetőleg *Hartenstein* Jenőt, a fogyasztók sorából *Thék* Endrét, illetőleg *Engel* Ármint, a földmivelésügyi minisztérium tisztikarából *Pajer* István, *Rappensberger* Andor és *Héjas* Kálmán főerdőtanácsosokat, *Medveczky* Ernő, *Sándor* Jenő erdőtanácsosokat és *Czillinger* János kir. erdőfelügyelőt, végül a kereskedelemügyi minisztérium⁶ tisztikarából *Hazay* Radó dr.-t., *Farkas* Ferenczet, illetőleg *Szabó* Lajos dr.-t.

Megalakított továbbá a faértekesítő hivatal kebelében a végrehajtó bizottság, a külforgalmi tanács, de ezekben csak a fakereskedelem képviselői találtak helyet, az erdőbirtokosok ezekből kiszorultak. Sajnálatos, hogy ezt erdőbirtokosaink teljes közöny-
nyel fogadják.

A szelid gesztenye és az *Endothia parasitica* gomba. Észak-Amerikában jelentékeny károkat okoz az ehető gesztenyefákon (*Castanea sativa*) egy élősködő gomba, t. i. az *Endothia parasitica*. *Heald* F. D. (The symptoms of the chestnut tree blight and a brief description of the blight fungus; Bulletin No. 5 of Pennsylvania

Chestnut Tree Commission) ismerteti behatóan ezt a betegséget, mely az érdekelteket arra indította, hogy külön kinevezett bizottság tartja napirenden ezt a jelentős kérdést az Egyesült-Államokban.

A 2—6 esztendő, simahéju galyakon és ágakon a betegséget könnyen fel lehet ismerni, még pedig az által, hogy sárgás vagy sárgásbarna, kevésbé kidomborodó, az olajzöld egészséges héjtől élesen elütő és elhatárolódó foltok jelennek meg. Ha eltávolítjuk a külső pararéteget, akkor a fehér vagy vöröses-sárga micélium láthatóvá válik. A fertőzés a törzset tökéletes gyűrűalakban körülveheti. Bajosabb a betegség felismerése a lassan növekedő korona-részeken vagy a simahéju öregebb törzseken. Ilyen esetekben a fertőzés rendszerint hosszúra nyúlt, a tengely irányában huzódó, színehagyott, könnyen besüppedő, olykor párkányszerűen kiemelkedő szélű foltokat okoz. Az utóbbiakon jelennek meg a sárga, narancssárga vagy vöröses-barna szemölcssei a gombának. A belső szövetrésznek a színe sárgás-barna. Itt is vöröses-sárga micélium szolgál ismertető jelül. Fülledt időjáráskor, esők után vagy pedig nedves fekvésekben a szemölcsökből hosszú, vékony, hajlongó fonalak tolulnak elő, amelyek nyári spórák tömegéből állanak. Öregebb fákon gyakran csak repedések és hasadozások árulják el a kártételt, amelyek belsejéből a gombaszemölcsök kiemelkednek. További ismertető jele a betegségnek a csomókban lefityegő elhalt, száraz levelek. A kupacsok is ott fityegnek télen át a beteg fákon. Tavasszal törpenövés, a levelek elhalaványodása, fonnyadása és azok korai elhalása ismerhetők fel. Azonkívül a beteg fák sok sarjat fejlesztenek a beteg részek alatt. A gomba a fatestet nem támadja meg, csupán a kéregszövetet. Ha a beteg fákat kellő időben nem vágják ki, akkor a fák elpusztulását különféle kártékony rovarok siettetik.

A fertőzések pyknid-spórák vagy tömlőspórák által történnek, kiválóképpen a sebzési helyeken. A tömlőspóráknak a terjesztésére a szél szolgál, míg a pyknid-spórák terjesztői az esőzések. Hogy vajjon madarak és alsóbbrendű állati szervezetek is tevékenyek-e e közben, az még kérdéses. Ellenben végérvényesen be van igazolva, hogy beteg farészek közvetítésével a betegség átvitele lehetséges.

Collins J. F. (The chestnut bark disease of chestnut fruits; Science N. F. tome 38. p. 857.) az *Endothia parasitica* gombát

a gesztenyéken és a kupacsokon is találta. Mesterséges fertőzések az egészséges kérgen eredményesek voltak. E szerint tehát a gesztenyék által való terjedése a betegségnek szintén kérdés tárgya lehet.

Clinton G. P. (Chestnut bark disease, *Endothia gyrosa* var. *parasitica*; Jahresbericht der Versuchsstation für Connecticut in New Haven, p. 359.) tenyésztési kísérletei alapján azt igyekezik bebizonyítani, hogy az *Endothia gyrosa* nevű gombafaj és az ő általa megkülönböztetett változata (var. *parasitica*) biológiai viselkedéseikben jelentékeny eltéréseket mutatnak. Az előbbi t. i. meglehetősen érzékenynek mutatkozik a csersavval szemben, az utóbbi azonban nem. Továbbá *Clinton* mesterséges fertőzési kísérleteket végzett mindakét gombával; e közben kitűnt, hogy a var. *parasitica* esetében 47 százalékban sikerült a betegséget előidézni, ellenben az *Endothia gyrosa* által csak 1 százalékban. A tőrsarjak könnyebben betegedtek meg (75%), mint a magcsemetek (51%). A tölgyfák nehezebben fertőződnek, mint a gesztenyefák.

Az ehető gesztenyének ez a veszedelmes betegsége nem régóta ismeretes; legelőször 1904-ben észlelték a new-yorki állatkertben. Ez ideig az Egyesült-Államok 12 államában sikerült a betegséget megállapítani. Az általa okozott kárt évjáratok szerint változóan 125—2500 millió koronára becsülték. Minden valószínűség szerint ez a betegség az Egyesült-Államok területén már több évtized óta van elterjedve, miért is ez a gomba nem hurcoltatott be — amint azt némelyek állítják — Japánból vagy Európából, hanem benszülőlt természetűnek látszik lenni. Kedvezőtlen tenyésztési viszonyok, amilyenek az 1903—04. esztendőök voltak, okolhatók a betegségnek hirtelen való bekövetkezése miatt. Az utolsó 4—5 esztendő folyamán szokatlan nagy nyári aszályosság volt Amerikában; ezzel szemben azután általános sikeres védekezés e betegség ellenében kilátástalannak jelezhető. Hogy ha az *Endothia* gomba valóban — amint az állítják — kizárólagos okozója eme kéregbetegségnek, akkor még mindig kérdéses egyelőre, hogy a beteg kéregrészek kivágása, valamint behozatali tilalmi rendszabályok alkalmasak-e a kártétel korlátozására.

Heald F. D. és *Gardner M. W.* (Preliminary note on the relative prevalence of pycnospores and ascospores of the chestnut-blight fungus during the winter; *Phytopathology*, tome 3. p. 296.)

megállapították, hogy a pycnospórák nagy mennyiségben képez-
tetnek és a tél folyamán esőzések által a törzsön lecsurognak,
ascospóra is tömegesen találtatott.

Az ehető gesztenyén élősködő *Endothia parasitica*-nak három
közeli fajrokona van (*E. radicalis*, *E. radicalis* var. *mississippiensis*
és *E. gyrosa*), amelyeknek pyknidium-alakjait megkülönböztetni
mikroszkópos módon is nagyon nehéz. Ezért *Shear C. L.* és *Stevens*
N. E. (Cultural characters of the Chestnut-Blight fungus and its
near relatives; Flugschrift No. 121. des Bureau of Plant Industry,
Washington) másféle megkülönböztetési módok után kutattak és
azt a biológiai viselkedésekben megtalálták. A legalacsonyabb
hőmérséklet, amelyen a háromféle gomba még tenyészik, 8—9 C°, a
legmagasabb az *Endothia radicalis*-ra nézve 32 C°, az *E. parasitica*-ra
és az *E. gyrosa*-ra nézve 35 C°, legjobban tenyészik mind a három
gomba 18—28 C° között (optimum). Az *Endothia radicalis* var.
mississippiensis-nek nagyobb és csekélyebb számú pyknidje van,
mint az *E. parasitica*-nak, a micéliuma néhány hétnak a leforgása
után narancssárga színt ölt. Az *E. gyrosa* abban különbözik az
E. parasitica-tól, hogy a spóráképződése nagyon későn következik be.

Dr. Schilberszky Károly.

Eladó Erdészeti Lapok. Felhívjuk olvasóink figyelmét, hogy az
Erdészeti Lapok 1882—1917-ig terjedő évfolyamai, néhai Schwabik
Ferencz nyugalmazott főerdész özvegyénél Szigetváron megszerez-
hetők.

Irjunk magyarul! A „Köztelek“ szótára. (A szakirodalom-
ban leggyakrabban használt idegen szavak, helytelen kifejezések
és ezek megfelelői.) Összeállította *Buday* Barna. Kiadta az OMGE.
A „Pátria“ nyomása.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület arra a dicsérendő
elhatározásra jutott, hogy kiadványaiban idegen szavakat lehetően
nem fog használni és a helytelen kifejezéseket is kerülni igyekszik.
Az a tapasztalat ugyanis, hogy a gazdasági szakírók is sok olyan
idegen, legkivált latin eredeti szót használnak feleslegesen, ame-
lyekkel nem javítanak nyelvünk kifejezőképességén, csak érthető-
ségét rontják. *Buday* Barna az OMGE. megbízásából összegyűj-
tötte a szakírók által leggyakrabban használt idegen szavakat és
ezeknek magyar megfelelőit. Munkaközben összeszedett több szembe-

ötlő magyartalan és helytelen kifejezést is. Ezeknek is rámutat a helyesbítésére. Munkájához a gazdaközönséget is segítségül hívta.

Ez uton sok olyan szót kapott az idegen szavak helyettesítésére, amelyeket az ugynevezett magyarító szótárak nem vettek fel. Átlapozva a munkát, megállapíthatjuk, hogy ez a vállalkozás a nyelvtisztítás érdekében nem volt felesleges s kiadásáért úgy az OMGE., mint a buzgó szerző elismerést érdemel. A füzetet, melyhez *Bársony* István irt előszót, melegen ajánljuk iróink figyelmébe.

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdőtiszti létszámukban beálló változásokról bennünket levelező-lapon értesíteni sziveskedjenek.)

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére *Ritter* Károly főerdőtanácsosnak, saját kérelmére történt nyugalmomba helyezése alkalmából, sok évi hű és hasznos szolgálati elismerésüül, Ferencz-József-rendem tisztikeresztjét adományozom.

Kelt Reichenauban, 1917. évi augusztus hó 24-én.

KÁROLY s. k.

GRÓF ZICHY ALADÁR s. k.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter kinevezte:

1. az állami kezelésbe vett községi stb. erdők kezelésének szolgálati ágazatánál: *Bodor* Zoltán m. kir. főerdőmérnököt, *Jüngling* János erdőtanácsosi czimmal felruházott m. kir. főerdőmérnököt, *Köhler* Béla és *Erdődi* György m. kir. főerdőmérnököt, *Vég* Gyula és *Kovács* Pál erdőtanácsosi czimmal felruházott m. kir. főerdőmérnököt, *Borbáth* Gerő m. kir. főerdőmérnököt és *Hajdu* János erdőtanácsosi czimmal felruházott m. kir. főerdőmérnököt a VII. fizetési osztályba m. kir. erdőtanácsosokká; *Simonek* Gotthárd, *Novák* György, *Kuka* József, *Arnaut* Miklós, *Ihrig* Vilmos, *Franciscy* Vilmos, *Wildmann* Kálmán, *Hermann* János, *Becher* Adolf és *Schmidt* Vilmos m. kir. erdőmérnököt a VIII. fizetési osztályba m. kir. főerdőmérnökökké;

2. az erdőéri szakiskolák szolgálati ágazatánál: *Krajcsovits* Ferencz m. kir. főerdőmérnököt a VII. fizetési osztályba m. kir. erdőtanácsossá;

3. a magyarországi kincstári erdők kezelésének szolgálati ágazatánál: *Trauer* Gyula, *Csegezy* Pál, *Bartha* Gábor, *Nyul* Sándor, *Szvetelszky* Géza, *Günther* József, *Tompa* Ferencz, *Biró* Lajos, *Ascher* Vilmos, *Belházy* Gyula, *Saenger* Nándor, *Scholtz* Gyula, *Bohunitzky* Endre, *Lőfi* Jenő és *Béky* Albert

m. kir. főerdőmérnököket a VII. fizetési osztályba m. kir. erdőtanácsosokká ; *Füstös Zoltán, Garlathy Oszkár, Toperczer Árpád, Röhrich Ernő, Kacsó András, Hayden Gyula, Letz Lajos, Szabó Kálmán, Schmuck Hugó, Szalóky Sándor, Bözer Jenő, Günther Frigyes, Kohout János, Terray Gyula, Petricsék Adolf, Krause Dezső és Jávorszky Zoltán* m. kir. erdőmérnököket a VIII. fizetési osztályba m. kir. főerdőmérnökökké :

4. a horvát-szlavonországi kincstári erdők kezelésének szolgálati ágazatánál : *Zezulka János* erdőtanácsosi címmel felruházott kir. főerdőmérnököt a VII. fizetési osztályba kir. erdőtanácsossá ;

5. az állami erdőtisztek egyesített közös rangsorozati létszámában : *Onczay László, Harkó Lajos, Vető Gyula, Istvánffy József, Sztankó Zoltán, Marsalkó Ferencz, Kőrösi János, Marinović-Milán, Nagy Mihály, Kőrös Gyula, Papolczy József, Déry Károly, Riedl Gyula, Várnai Géza, Lengyel Sándor, Rieszter Hugó, Győry Jenő, Volczér Árpád, br. Marschall Ernő, Csatay Gyula, Muždeka Damján, Pellion Árpád, Navratil Gyula, Klausberger József, Kocziha János, Lotterhof Márton és Fónai János* m. kir. segéderdőmérnököket a IX. fizetési osztályba m. kir. erdőmérnökökké.

*

Ritter Károly ny. főerdőtanácsos gróf Hadik-Barkóczy Endre uradalmainak vezetésével bízott meg Varannó székhelyyel.

*

Gróf Andrassy Sándor kinevezte borbáttvizi erdőuradalmában *Vilde Kálmán* erdőmérnökjelölt okl. erdőmérnököt főerdészszé.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter dr. *Huszár Lajos* breznóbányai m. kir. kincstári erdészeti orvost kinevezte a IX. fizetési osztályba.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter áthelyezte *Rakssányi Győző* kir. erdőmérnökgyakornokot Vinkovciról Zagrebbe.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter a szolgálat érdekében áthelyezte *Novák György* m. kir. főerdőmérnököt Németlipcséről a besztérczei m. kir. erdőigazgatóság kerületébe Dombhátra (az ilvai m. kir. erdőgondnokság vezetőjéül), továbbá *Zseleznyák Péter* m. kir. erdőmérnököt Turócszentmártonból ugyancsak a besztérczei m. kir. erdőigazgatóság kerületébe Óradnára (a szamosvölgyi felső m. kir. erdőgondnokság vezetőjéül), végül *Paczner Károly* m. kir. segéderdőmérnököt Besztérczéről az alsókubini m. kir. állami erdőhivatal kerületébe Turócszentmártonba.

*

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Simonfy Ákos* kir. alerdőfelügyelőt az állami kezelésbe vett községi erdők szolgálati ágazatához való átsorozása mellett főerdőmérnöki minőségben áthelyezte a kolozsvári állami erdőhivatal kerületébe, Bánffyhunyadra s ideiglenesen megbízta a bánffyhunyadi m. kir. járási erdőgondnokság vezetésével.

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.

I.

JEGYZŐKÖNYV

az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intézőbizottságának 1917. évi július hó 19-én tartott rendes évnegyedes üléséről.

Jelen voltak: Kaán Károly miniszteri tanácsos, h. elnök; Kacsanovszky József kir. főerdőtanácsos, előadó; Rochlitz Dezső és Arató Gyula miniszteri tanácsosok; Kovács Aladár, Pájer István és Kelecsényi Ferencz m. kir. főerdőtanácsosok; Ráduly János és Gurányi István m. kir. erdőtanácsosok; Mentler Sándor m. kir. főerdőszámtanácsos; Papp Béla és Intzedy Géza m. kir. főerdőmérnökök, bizottsági tagok és Spettmann János m. kir. erdőtanácsos, az alap jegyzője

Elnök üdvözlőlvén a megjelent tagokat bejelenti, hogy Kiss Ferencz és Ulreich Gyula m. kir. főerdőtanácsosok távolmaradásukat kimentették.

1. Jegyző felolvassa az alapnak 1916/17. számadási év negyedik negyedének végén, vagyis az 1917. évi június hó 30-án mutatkozó pénzálladékára vonatkozó jelentést. (Jelentést lásd a 488. oldalon.)

A bizottság a jelentést tudomásul veszi.

2. Jegyző bemutatja Fuherr János m. kir. erdőtanácsos bejelentését, hogy az alapból 200 K-val segélyezett Olga nevű leánya az elmúlt tanévben a leánygimnázium VI. osztályát látogatta; kéri, hogy Olga leányának 200 K segélye meghagyassék, minthogy időközben a segélyezés a leánygimnáziumok tanulóira is kiterjesztetett.

A bizottság a bejelentést tudomásul veszi, minthogy azonban a leánygimnázium tanulói csak az 1917/18. tanévtől segélyezhetők, a bizottság a 200 K segélyösszegnek beszüntetését és újabb segélyezésre való fordítását határozza el.

3. Boór Károly kir. főerdőmérnök jelenti, hogy az alapból 200 K-val segélyezett László nevű fia az 1916/17. tanévben nem házon kívül, hanem otthon elemi iskolában tanult; kéri ennek a 200 K segélynek Zoltán fiára való átruházását.

A bizottság a bejelentést tudomásul veszi, minthogy azonban folyamodó Zoltán nevű fiának az 1915/16. tanév végén nyert és az alapszabályzat követelményeinek megfelelő bizonyítványát felszólításra sem mutatta be, a bizottság a 200 K segélyösszegnek beszüntetését és újabb segélyezésre való fordítását határozza el.

4. Özv. Bihari Ödönné jelenti, hogy az alapból 300 K-val segélyezett Margit nevű leányát helyhiány miatt a kereskedelmi iskolába nem járathatta s így a segélyt fel sem vehette.

A bizottság a bejelentést tudomásul vette s a 300 K segélyösszegnek beszüntetését és újabb segélyezésre való fordítását határozta el.

5. Jegyző javaslatba hozza, hogy a 2., 3., 4. szám alatti határozatokkal egész összegükben beszüntetett segélyek, vagyis 700 K az eredeti segélykiosztáskor

**Az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap
vagyonának álladéka 1916/17. év. IV. negyedének végén**

Folyószám	Megnevezés	A m. kir. postatáraké- pénzáránál		A magyar földhitel- intézetek országos szövetségénél (Altruista banknál)		Jegyzet	
		kézpénz		értékpapír			
		K	f	K	f		K
1.	Álladék a múlt negyed végén <i>Bevétel a folyó évnegyedben:</i>	7578	65	20922	53	425000	—
2.	Járulékok, adományok	30647	97	—	—	—	—
3.	Gyümölcsöző tőkék kamata	—	—	8365	—	—	—
4.	Különféle bevételek	—	—	—	—	—	—
5.	Átutalások { a postatakaréknál, pénzt.-hoz	—	—	—	—	—	—
6.	Értékpapírok eladásából { az Altruista bankhoz	—	—	—	—	—	—
7.	Átfutó bevételek és térítmények	60	—	—	—	—	—
8.	Vásárolt értékpapírok	—	—	—	—	—	1. kiadás 5. tétel
	Összesen	38286	62	29287	53	425000	—
	<i>Kiadás a folyó évnegyedben:</i>						
1.	Kifizetett segélydíjak	24831	—	—	—	—	—
2.	Kezelési kiadások	—	69	04	—	—	—
3.	Különféle kiadások	—	—	—	—	—	—
4.	Átutalások { a postatakaréknál, pénzt.-tól	—	—	—	—	—	—
5.	Értékpapírok vásárlása { az Altruista banktól	—	—	—	—	—	—
6.	Átfutó kiadások	90	—	—	—	—	—
7.	Eladott értékpapírok	—	—	—	—	—	—
	Összesen	24989	04	—	—	—	—
	Levonva a bevételből a kiadást, mutatkozik tiszta vagyon	13297	58	29287	53	425000	—
	Együtt	—	—	467585	11	—	—
	Ebből az összegből esik:						
	1. alaptőkére	—	—	364720	60	—	—
	2. tartaléktőkére	—	—	8584	51	—	—
	3. folyó kezelésre	—	—	94280	—	—	—
	A folyó kezelésnél kimutatott összegekből esik:						
	a) 1916/1917. évre engedélye- zett segélyekre	—	—	6080	—	—	—
	b) 1917/1918. évre engedélye- zett segélyekre	—	—	88200	—	—	—
	c) 1916 1917. évi tiszta jöve- delem	—	—	—	—	—	—

Budapest, 1917. évi július hó 1-én.

Gayer H. Viktor s. k.
m. kir. erdőszámvizsgáló,
az alap számvivője.

megállapított sorrendben folytatólagosan hét oly gyermek 200 K-ás segélyének 300 Kra való felemelésére fordítsák, akik a segélyezésre leginkább rászorulnak.

A bizottság a tett javaslat elfogadásával a szabályzat 28. §-ában foglaltak értelmében elhatározza, hogy;

1. Hajdu Dezső Erzsébet leánya,
2. Pásztor Sándor Margit leánya,
3. Sikó Áron Rózsi leánya,
4. Szecskay Dezső László fia,
5. Hohoss János Mária leánya,
6. Biloveszky Béla Emilia leánya és
7. Urbánszky István Margit leánya

segélyének 200 K-ról 300 K-ra való felemelését hozza javaslatba.

6. Jegyző előadja, hogy az utóbbi két évben egész összegű és segélyezésre még újból fordítható több segélyösszeg nemcsak a tanév, de a számadási év letelte után jutott csak az intéző-bizottság tudomására és pedig ez csak azért, mert az érdekelt szülők a segély felvehetését gátló okokat elmulasztják kötelességszerűen bejelenteni azonnal a gátló körülmények bekövetkezésekor.

A bizottság megfelelő beható tárgyalás után elhatározza, hogy a segélyadományozással kapcsolatban évről-évre értesíteni fogja a szülőket, hogy az esedékes segélyrészleteket *rendszeresen* havonként vegyék fel, mert ha valaki a már esedékes havi segélyrészleteket egy féléven át nem veszi fel, az intéző-bizottság ezt odamagyarazza, hogy az érdekelt, az adományozott segélyről lemond s az intéző bizottság az illető egész segélyösszeg felett újból rendelkezik. Ezt annyival is inkább közölni kell az érdekeltekkel, mert a szülőnek vagy gyámnak amugy is a szabályzatban meghatározott kötelessége, hogy azokat az okokat, amelyek a segélyezés, illetőleg a segély felvehetésének lehetőségét kizárják, az intéző-bizottságnak azonnal jelentse be.

E határozattal kapcsolatban azonban a bizottság fentartja azt a jogát, hogy ha valaki egy félév letelte után is a segélyrészletek felvehetését támogató érveit előterjeszti, a bizottság a kérelem felett megfelelő mérlegelés után határozhasson.

7. Jegyző felolvassa az 1916/17. évi zárószámadás megvizsgálására kiküldött bizottság jelentését:

Tekintetes Intéző-Bizottság! Az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző-bizottságának 1917. évi június hó 15-én tartott rendes évnegyedes ülésén hozott határozatával alulirottak az alap 1916/17. évi zárószámadásának megvizsgálásával bizatván meg, tisztelettel jelentjük, hogy megbízásunknak megfelelően, a zárószámadást az alap naplójával, főkönyvével és a számadási okmányokkal megegyezőnek és helyesen összeállítottnak találtuk.

Jelentjük egyuttal, hogy a most megvizsgált zárószámadás szerint az 1917/18. tanévben 88.218 K 55 f kikerekítve 88.200 K segélyezésre fordítható.

Ezzel a 88.200 K-át kitevő összeggel szemben a három háborus tanévben egyenként 74.500 K fordított segélyezésre és pedig az utolsó két tanévben ez a segélyösszeg csak olyképen volt rendelkezésre bocsátható, hogy az akkori

zárószámadások szerint segélyezésre fordítható pénzüsszeg a tartaléktökből 14.100, illetőleg 13.900 K-val pótoltatott.

Az 1916/17. számadási évben mutatkozó bevételi többlet a legutóbbi 74.500 K-nál nagyobb segélyösszeg felhasználását tenné ugyan lehetővé, mindazonáltal tisztelettel azt javasoljuk, hogy a segélyösszeg a jövő tanévre ugyancsak a három háborus tanévben történt kiosztásnak megfelelően 74.500 K-ban állapítassék meg és a többletként mutatkozó 13.700 K az eddig már nagyon igénybevett tartaléktöke pótlására fordíttassék.

Javasoljuk végül, hogy a tekintetes Intéző-Bizottság az 1916/17. évi zárószámadást jóváhagyni és az alap számvevője részére a szokásos felmentvényt megadni sziveskedjék.

Budapest, 1917. évi július hó 7-én.

Kacsanovszky József s. k.
kir. főerdőtanácsos.

Péchy Kálmán s. k.
miniszteri tanácsos.

Arató Gyula s. k.
miniszteri tanácsos.

A bizottság a jelentést jóváhagyólag tudomásul veszi s az alapszabályzat 8. §-ának 2. pontja értelmében elrendeli, hogy a zárószámadás hivatalos felülvizsgálatát végezt a m. kir. földmivelésügyi miniszter urhoz felterjesztessék.

A bizottság egyuttal a maga részéről elhatározza, hogy a zárószámadás szerint segélyezésre fordítható 88.200 K-ból az 1917/18. tanévben segélyezésre fordítható pénzüsszeg gyanánt csak akkora összegnek a megállapítását hozza javaslatba, mint amennyi az előző háborus három évben fordított segélyezésre, vagyis 74.500 K-át.

A többletként mutatkozó 13.700 K-át illetőleg pedig azt határozza, hogy azt a tartaléktöke pótlására fordítja, illetőleg a m. kir. földmivelésügyt miniszter ur Ö nagyméltósága elé ily értelmű felterjesztést tesz.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Kacsanovszky József s. k.
kir. főerdőtanácsos, előadó.

Kaán Károly s. k.
miniszteri tanácsos, h. elnök.

Spettmann János s. k.
m. kir. erdőtanácsos, a bizottság jegyzője.

II.

JEGYZŐKÖNYV.

Felvétetett az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző-bizottságának 1917. évi augusztus hó 4-én az 1917/18. tanévi segélykiosztás tárgyában tartott ülésén.

Jelen voltak: Kaán Károly miniszteri tanácsos, h. elnök; Kacsanovszky József kir. főerdőtanácsos, előadó; Rochlitz Dezső miniszteri tanácsos; Ratkovszky Károly, Kovács Aladár, Martian Livius, Balogh Ernő és Kelecsényi Ferencz m. kir. főerdőtanácsosok; Szécsi Imre, Ráduly János és Medveczky Ernő m. kir. erdő-

tanácsosok; Mentler Sándor m. kir. főerdőszámtanácsos, bizottsági tagok és Spettmann János m. kir. erdőtanácsos, a bizottság jegyzője.

Elnök üdvözlőlvén a megjelent tagokat, bejelenti, hogy Kócsy János nyug. miniszteri tanácsos betegségével, Kiss Ferencz m. kir. főerdőtanácsos pedig hivatalos elfoglaltságával távolmaradását kimentette és az ülést megnyitja.

1. Özv. Dalkó Gáborné felhívásra tett előterjesztésében utólag jelenti, hogy az alpból 400 K-val segélyezett Izabella nevű leányát a háborúval kapcsolatos okok miatt nem járathatta bejelentése szerint a csabai felsőbb leányiskolába rendes tanulóként, hanem, időközben visszatérvén Sepsiszentgyörgyre, itt magánuton taníttatta.

A bizottság a bejelentést kivételesen tudomásul veszi és a fennforgó méltánylást érdemlő okok figyelembevételével, mint az már más hasonló esetben is történt, a már felvett 400 K segélynek meghagyását határozza el, azzal azonban, hogy nevezett özvegy figyelmeztetendő, hogy máskor az ily körülményt idejében jelentse be.

2. Jegyző bejelenti, hogy a földmivelésügyi m. kir. miniszter ur. Ónagyméltósága a bizottsághoz intézett 153535/917. számú leirata értelmében az alap 1916/17. évi zárószámadását a miniszteri számvevőség erdészeti csoportjával felülvizsgáltatta és a helyesnek talált számadás alapján felhatalmazta a bizottságot, hogy az alap számvivőjének a szokásos felmentvényt megadja.

A bizottság ezt a bejelentést tudomásul veszi és elrendeli, hogy a szabályzat 8. §-ának 2. pontja értelmében a zárószámadás a mai ülés jegyzőkönyvében egész terjedelmében közzétételék s hogy az alap számvivőjének a szokásos felmentvény megadassék. (Zárószámadást I. részét lásd a 492. oldalon.)

II. Az 1916/17. évi tiszta jövedelem és ennek az alaptőkét megillető $\frac{1}{5}$ részének kiszámítása.

	K	f
a) Valódi bevételek:		
1. Járulékokból befolyt	93.412	17
2. Gyümölcsöző tőkék kamataiból befolyt	18.064	48
A valódi bevételek összege	111.476	65
b) Valódi kiadások:		
1. Kezelési kiadások	1.203	47
2. Különbféle kiadások	—	—
A valódi kiadások összege	1.203	47
<i>Összehasonlítás:</i>		
a) A valódi bevételek összege	111.476	65
b) A valódi kiadások	1.203	47
Tiszta jövedelem	110.273	18

Ebből az összegből az alaptőkét illeti:

$\frac{110.273 \cdot 18}{5} = 22.054 \cdot 63$ korona. Maradna tehát kiosztható összeg:

$110.273 \cdot 18 - 22.054 \cdot 63 = 88.218 \cdot 55$ korona; mivel azonban a segélyek csak kerek százasokban adatnak ki, tehát csak

88.200 korona s ennél fogva az alaptökére esik: $110.273 \cdot 18 -$

$- 88.200 = 22.073 \cdot 18$ korona (II.)

**Az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alap
zárószámadata az 1916/1917. évről.**

Folyószám	T á r g y	A m. kir. postatakarékpénztárnál		A magyar főidőniti-intézetek országos szövetségénél (Altruista bank)		Együtt		Főkönyv lapja	
		készpénzben		értékpapír		K	f		
		K	f	K	f				K
	<i>Bevételek:</i>								
	Maradvány az 1915/16. évről								
1.	Alaptőkénél	—	—	47	42	342600	—	342647	42
2.	A tartaléktőkénél	—	—	—	—	21864	51	21864	51
3.	A folyó kezelésnél	2253	15	14351	36	47635	49	64240	—
	<i>Folyó évi bevételek:</i>								
4.	Járulékok és adományok	93412	17	—	—	—	—	93412	17
5.	Gyümölcsöző tőkék kamatai ...	75	73	17988	75	—	—	18064	48
6.	Különféle bevételek	—	—	—	—	—	—	—	—
7.	Az Altruista banktól a m. kir. postatakarékpénztárba átutalt összeg	200	—	—	—	—	—	200	—
8.	A m. kir. postatakarékpénztárból az Altruista bankba átutalt összeg	—	—	10000	—	—	—	10000	—
9.	Átfutó bevételek	380	—	—	—	—	—	380	—
10.	Beszerzett értékpapírok vételára	—	—	—	—	—	—	—	—
11.	Értékpapírnyereség	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bevételek összege	96321	05	42387	53	412100	—	550808	58
	<i>Kiadás:</i>								
1.	Kifizetett segélydíjak	71440	—	—	—	—	—	71440	—
2.	Kezelési kiadások	1203	47	—	—	—	—	1203	47
3.	Különféle kiadások	—	—	—	—	—	—	—	—
4.	Az Altruista banktól a m. kir. postatakarékpénztárba átutalt összeg	—	—	200	—	—	—	200	—
5.	A m. kir. postatakarékpénztártól az Altruista bankba átutalt összeg	10000	—	—	—	—	—	10000	—
6.	Átfutó kiadások	380	—	—	—	—	—	380	—
7.	Értékpapírok vásárlására fordított összeg	—	—	—	—	—	—	—	—
	Kiadások összege	83023	47	200	—	—	—	83223	47
	<i>Összehasonlítás:</i>								
1.	1. A bevételek összege	96321	05	42387	53	412100	—	550808	58
2.	2. A kiadások összege	83023	47	200	—	—	—	83223	47
	Maradvány 1916/17. év végén (I.)	13297	58	42187	53	412100	—	467585	11

III. Az alaptőke nyilvántartása.

	K	f
Maradvány az 1915/16. év végével	342.647	42

1916/17. évi gyarapodás:

Az 1916/17. évi jövedelemnek $\frac{1}{5}$ része (II. szerint)	22.073	18
Az alaptőke maradványa 1916/17. év végén (III.)	364.720	60

IV. A tartaléktőke nyilvántartása.

Maradvány az 1915/16. év végével	21.864	51
Gyarapodás az 1916/17. évben	620	—
Összes bevétel	22.484	51
Átutalás az 1916/17. tanévi segélyösszeg kiegészítésére	13.900	—
A tartaléktőke maradványa az 1916/17. év végén (IV.)	8.584	51

V. Folyó kezelés.

	K	f	K	f
Maradvány az 1916/17. év végén (I. szerint)	—	—	467.585	11
Levonva az alaptőkére eső részt (III. szerint)	364.720	60	373.305	11
és a tartaléktőkére eső részt (IV. szerint)	8.584	51		
Marad a folyó kezelésre (V.)	—	—	94.280	—

VI. Segélyek nyilvántartása.

a) Az 1914/15. és 1915/16. tanévre engedélyezett segélydíjak:

1. Maradvány (hátralék) az 1915/16. év végén	—	—	3.640	—
2. Erre kifizettetett az 1916/17. év végéig	3.460	}	—	—
3. Megszünttetett az 1916/17. év végéig	180			

a) Hátralék az 1916/17. év végén — — — —

b) Az 1916/17. tanévre engedélyezett segélydíjak:

1. Engedélyezett segélydíjak az 1916/17. tanévre	—	—	74.500	—
2. Erre kifizettetett az 1916/17. év végéig	67.980	}	—	—
3. Megszünttetett az 1916/17. év végéig	440			

b) Hátralék az 1916/17. év végén — — — —

a) és b) együtt — — — —

c) Az 1917/18. tanévre segélyképen kiosztható (II. szerint)

— — — —

A folyó kezelés összege (VI—V.) — — — —

Budapest, 1917. évi július hó 5-én.

Geyer H. Viktor s. k.
m. kir. erdőszámvizsgáló,
az alap számvevője.

Ezt a zárószámadást megvizsgáltuk és az alap naplójával, főkönyvével és a számadási okmányokkal megegyezőnek és helyesen összeállítottnak találtuk.

Budapest, 1917. évi július hó 7-én.

Arató Gyula s. k.

Pécs Kálmán s. k.

Kacsanovszky József s. k.

F. M. 1917. évi 153535/I. B. 3. számhoz.

Számszerint megvizsgáltatott és helyesnek találtatott.

Budapest, 1917. évi július hó 28-án.

M. kir. földmivelésügyi miniszteri számvevőség erdészeti csoportja.

Mentler Sándor s. k.

Kovács András s. k.

3. Jegyző bemutatja a közzétett pályázati felhívás folytán beérkezett segélykérévényeket.

Beérkezett összesen 231 kérvény, melyben 151 fiu és 191 leány, összesen tehát 342 gyermek részére kérnek segélyt.

Jegyző előadja továbbá, hogy a segélyek kiosztására vonatkozó javaslat ez alkalommal is szigorúan a szabályzatban foglalt rendelkezések, elvek alkalmazásával és a már kialakult gyakorlat figyelembevételével állítottott egybe.

A javaslat szerint a pályázatból kiesik 40 gyermek és pedig:

- a) 8 gyermek meg nem felelő tanintézet miatt;
- b) 15 gyermek meg nem felelő bizonyítvány miatt;
- c) 13 gyermek azért, mert egy tisztviselőnek 2, illetve 3 gyermeke csak akkor segélyezhető, ha az illetőnek legalább 4, illetőleg 5 ellátatlan gyermeke van;
- d) 1 gyermek, mert folyamodó szülő nem államerdészeti tisztviselő;
- e) 1 gyermek segélyösszeg elégtelensége miatt;
- f) 2 gyermek, mert a kérvény elkésett.

E jegyzőkönyv 2. pontjában foglaltak szerint az 1917/18. tanévben segélyezésre fordítható 74.500 K s ennek az összegnek szétosztásánál 128 fiu és 174 leány, összesen 302 gyermek volt tekintetbe vehető, akik az előadói javaslatba a reászorultság sorrendjében vétettek fel.

A bizottság ennek kapcsán megfelelően beható tárgyalás után elhatározza, hogy: 1. azoknál a folyamodóknál, akik kérvényüket a pályázati feltételekben előírt időre terjesztették elő, de akiknek gyermekei tanévvégi bizonyítványt nem mutathattak be, illetőleg 1—2 tantárgyból vizsgaeredményt nem szerezhettek azért, mert betegség folytán a tanévet nem fejezhatték be, az esetben, ha ezt a hiányt az új tanév elején pótolják, akkor a bizottság pótlólag bemutatott sikeres bizonyítvány és a betegség igazolása alapján a kérelmet az érdekelt gyermek szempontjából újból tárgyalás alá veszi; — 2. az elkésett kérvényekre nézve a bizottság megállapítja, hogy azokat ez alkalommal figyelembe nem veheti; abban az esetben, ha az egyik folyamodó, kinek kérvénye az ő utólagos bejelentése szerint postai téves kezelés folytán késett el, igazolja, hogy a késedelem nem az ő hibájából történt, a bizottság a legközelebbi ülésében javaslatba fogja hozni, hogy az esetleg felszabaduló segélyekből gyermeke segélyben részesíttessék. Együttal azt is elhatározza a bizottság, hogy a jövő évi pályázati felhívásban közzéteendő az, hogyha valaki a pályázati határidőig a szükséges iskolai bizonyítványt nem tudja beszerezni és csatolni, a kérvényt akkor is felszeretlenül, de okvetlenül az előírt határidőig terjeszse be, felemlítve a kérvényben az akadályt, amely a bizonyítvány bemutatását hátráltatta.

A bizottság egyébként az előadói javastatot magáévé teszi s azt mint saját javaslatát jóváhagyás és a segélyeknek az 1917/18. tanévre való adományozása végett jelen jegyzőkönyvvel együtt a földművelésügyi miniszter ur elé terjeszti.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

K. m. f.

Kacsanovszky József s. k.
kir. főerdőtanácsos, előadó.

Kaán Károly s. k.
miniszteri tanácsos, h. elnök.

Spettmann János s. k.
m. kir. erdőtanácsos, jegyző.

III.

Az államerdészeti tisztviselők gyermekeinek nevelését segélyező alapból az 1917/18. tanévben segélyt nyertek.

a) *Egyenként 600 koronát a következő atyátlan-anyátlan árvák:* Ercsényi Margit és Mjazovszky Ilona.

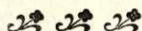
b) *Egyenként 500 koronát az alábbi oly atyátlan árvák, kiknek nevelési járuléka, illetve anyjuknak nyugdíja még a régi nyugdíjtörvény alapján állapított meg:* 1. Gerő László, Lohr Viola, Früstök Márta, Folkmann János, Palkó Antal, Giller Márta, Hrabovszky Oszkár, Pollág Géza, Szepesházy János, Tauber Magda, Huszár Erzsébet, Schmotzer Margit, Dömsödy Margit, Zsuffa Kálmán, Ebergényi Julia, Schlachta Erzsébet, Szentpály Kálmán, Drenovac Nedeljka, Veres Mária, Gabnay Ferencz.

2. *Egyenként 400 koronát:* Lohr Margit, Német Ilona, Palkó Anna, Szeniczky Dóra, Nemes Géza, Nemes Ilona és Nemes Marianna, Darkó Gábor, Darkó Jolán, Darkó Izabella és Darkó Erzsébet, Huszár István, Schmotzer Zoltán, Friebeisz Lenke, Schlachta György, Greguss Klára és Greguss Alice, Lumnitzer Ilona.

c) *Egyenként 300 koronát oly atyátlan árvák, kiknek nevelési járuléka, illetve anyjuknak nyugdíja már az új nyugdíjtörvény alapján állapított meg:* Masztics Aladár, Batta István és Erzsébet, Heim János, István és Emilia, Lakner Béla és Erzsébet, Hámon Ilonka, Koschatzky Elemér és László, Sóskey István, Pfundtner Károly, Ludmann Béla, Danielicz Ilonka, Bálint Piroska és Sarolta, Halmágyi Margit, Bosnyák Gizella, Kovács Lujza, Seenger Béla, Joós Andor és Margit, Hidvéghy László és Elek, Apáti János és József, Pataki Katalin, Bartha Béla, Nitz Guidó, Kralovánszky Jolán, Korzenszky Antal és Eleonóra, Ráner László és Margit, Rochlitz Oktávia, Szentimrey Katalin.

d) *Egyenként 200 koronát:* Vukovicz Mária és Anna, Bacsó Mihály és Julianna, Rochlitz Mária, Jancsó Erzsébet, Zsófia és Ilma, Belházy Ilonka, Márta és Erzsébet, br. Metzger Jozefin, Malbohán Alfréd, Majerszky István, Baretics Tivadar, Gaál József, Sziogyártó József, Zimann Zoltán, Schumek Sarolta, Szabó György, Kovaliczky Mariska és Etelka, Pálka Erzsébet, Cotteli József, Hohoss Elemér és Mária, Schwarz Hedvig, Margit és Elza, Szilárd Antal, Jukei Ödön, Prunyi Erzsébet, Vassányi István, Füley Aladár, Frommeyer Katinka, Munteanu

Livius és Irén, Lengyel Edith és Gizella, Barsi Ilonka, Hajdu Rezső, Margit és Edith, Vajda Péter és Ákos, Mátrai Endre és Lilli, Pásztor Gedeon, Margit és Sarolta, Héjj János, Wény Berta, Székács Ilona, Ladányi Jenő és Frigyes, Bartha Ilona és Edith, Brausil Beata, Stefánia és Zdenka, Hamar Etel, Stréter Mária és Ilona, Tölgyes István és Erzsébet, Janussek Anna, Gyurcsó Endre, Kovács Károly, Orencsák Valéria, Horváth Margit, Boór Piroška, Kakas Zoltán, Pauer Katalin, Szecskay László, Hajdu Ferencz, Kelen Edith, Szelezky Zoltán, Béla és Erzsébet, Sziklay Katalin, Frölich László, Fábíán Kamill, Boerin Laura, Urbánszky Margit, Jeszenszky Ilona, Lux Adorján, Prauer Hubert és Norbert, Vég Pál, Horváth Sándor, Kovács Erzsébet, Kotzmann Márta, Becker Erzsébet, Papp Hedvig és Margit, Soltész László és Juliska, Pál János és Magdolna, Binder Béla és László, Aschner Imre és Magdolna, Szalántzy Anna, Nyitray Mariska, Papp Elek, Drotleff (Demény) Pálma, Katona Sárika, Ivaskó Ottilia, Zalay Endre, Huszár Zoltán, Winkler Tibor, Szabó Sarolta, Spilhaupter Marianna, Gulyás Jenő, Imre Stefánia, Tomka László, Jaminczky Árpád, Valéria és Margit, Napholtz Jolán, Fuherr Olga és Magda, Mezey Sarolta és Klári, Szeptelszky Gyula, Saenger Edith, Saád Andor, Günther Dalma, Sipos Gábor és Ilona, Demeczky Ferencz és Paulin, Kolozs Iván és Dóra, Biloveszky Mária, Kovács Balázs, Vallent Erzsébet, Beyer János, Kovács Rózsika, Plachy Ilona, Hamernyik Béla, Földváry Ida, Konczvald Anna, Fischer Károly, Ormos Zsigmond, Bárdos Márta és Judit, Bodnár Richárd, Mariska és Vilma, Lánzi Antal, Ferencz és Panna, Takács Miklós és Paula, Ranku Arzén, Hyna László, Krausz Ernő, Koralevszky Irén, Buhescu János, Miklós és Mariska, Weszely Adrienne, Ambrus Loránd, Ferentzy Ágnes, Krizsán Stefánia, Cserny Eszter, Mike Elemér, Székely Zoltán, Reschner Hajnalka, Krajnyák Róbert és Vera, Muraközy Sarolta, Gruber Gabriella, Dióssy Dezső, Gyarmathy László, Hoffmann Zsófia és Irénke, Sailer György, Székely Gizella és Antónia, Szántó Béla, Ilona és Ella, Kriszta Irén, Terény Edith, Ivanich Ferencz, Kmetőnyi Edith, Konok Péter, Szuppek Lenke, Szakmány József és Francziska, Matavovszky Mária és Ilona, Polacsek Dragicza és Mária, Kovács Zoltán, Hantos Etelka, Szécsi Éva, Medveczky Sándor, Biró Ervina, Lonkay Antal, Krippel Margit, Nagy József és Ferencz, Mariányi Zoltán, Dianovszky Mária, Pászthy Ferencz, Béky László, Bészler Sára, Lehoczky György, Rejtő Oszkár, Csopey Katalin, Bodor Géza, Juliska és Jolán, Pájer István és Alice, Héjjas Ferencz és György, Wilhelmb Sarolta, Ratkovszky Ferencz, Tomassek Angella és Zareczky Márta.

Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál teljesített befizetések 1917. évi szeptember hóban.

A rövidítések magyarázata :

Az ákáczia monografiája	— — — = Am.	Hazánk házi faipara (Gaul Károly)	= H. F.
Alapítványi kamat	— — — = ak.	Hirdetési díj az E. L.-ban	— — — = hd.
Alapítványi tőketörlesztés	— — — = att.	Hirdetési díj az „Erdő”-ben	— — — = Ehd.
Altiszti segélyalap	— — — = Asa.	Hirsch Istvánné, szül. Kraft Anna segélyalapítvány	— — — = H. I. a.
Átfutó bevétel	— — — = áb.	Időközi kamatok (takarékpénztári)	= ik.
Báró Bánffy D. alapítvány	— — — = BBa.	Kedvezményes lapdíj	— — — = kld.
Bedő Albert alapítvány	— — — = BAa.	Készpénzalapítvány	— — — = k. a.
Bükkközfa romlása stb.	— — — = Bir.	Külföldi fajok tenyésztése	— — — = Kft.
Egyéb bevétel	— — — = Egy.	Lakbér	— — — = lb.
Erdői facsemeték nevelése	— — — = Ecs.	Lapdíj (Erd. Lapok)	— — — = ld.
Erdészeti Géptan	— — — = Egt.	Legelő-erdők berendezése	— — — = M. L.
Erdészeti Lapok egyes füzetek	— — — = EL.	Magyar Erdészeti Oklevéltár	— — — = EOT.
Erdészeti Növénytan II. rész	— — — = Nvt. II.	Népszerű növénytan	— — — = N. Nvt.
Erdészeti rendeletek tára	— — — = Ert.	Perköltség	— — — = Prk.
Erdészeti zsebnaptár	— — — = Npt.	Postaköltség	— — — = pk.
„Erdő” című lap	— — — = Eld.	Rendkívüli bevétel	— — — = rb.
Erdőbecslés tan II. kiadás	— — — = Ebt.	Rendszeres növénytan I. R.	— — — = Rnt. I
Erdőőr	— — — = Eö.	Rokkant segélyalap	— — — = Ra.
Erdőrendezés tan (Bel.)	— — — = Rz.	Szantner Gyula	— — — = Sza.
Erdőrendezés tan (Fekete)	— — — = Rzf.	Szállaló Erdők Berendezése	— — — = Szeb
Erdészet királyné alapítvány	— — — = E. a.	Székesfehérvári ism. alap	— — — = Sz. i. a.
Erdékpapírok kamatai	— — — = Ék.	Tagsági díj	— — — = td.
Erdékeztetés az erdőrendezés köréből	— — — = Ée.	Tangens-táblázatok	— — — = Tt.
A fenyőfélék fájának összehasonlító szövevény	— — — = Fösz.	Gr. Tisza Lajos-alapítvány	— — — = T.La.
Fából készült cukor és alkohol	— — — = Fcza.	Titkári nyugdíjalap	— — — = t. ny. a.
Fatömegtáblák	— — — = Ftb.	Tölgy és Tenyésztése	— — — = Töt.
Hadisegély	— — — = Hdsg.	Wagner Károly alapítvány	— — — = WKa.

Asbóth István Eő. 6.—, pk. —60. Ajtay Jenő td. 4.—. Ajtay Viktor 8.—. Béky Albert td. 16.—. Biach Fülöp td. 32.—. Besztercezi erdőig. ld. 88.—. Blattny Tibor td. 32.—. Bartha Gusztáv npt. 4.—. Budapest főváros npt. 3.—. Bártfa város Ra. 1972:50. Bogyay Gyula Eő. 6.—, pk. —60. Czillinger János lb. 450.—, üb. 1.—. Csutak Álmos td. 32.—. Csegezy Pál td. 32.—. Csonka Dezső Eő. 6.—, pk. —2. Csónaki urad. Ra. 20.—. Daum Alfréd td. 16.—. Eggenberger Eő. 6.—, +6.—. Examp Rezső ld. 16.—. Ernst-Schulcz czég Ra. 4000.—. Ende sz Frigyes td. 36.—, npt. 3.—. Az Erdőre 197:20. Faértékesítő hiv. ld. 5:32. Fotoč Péter td. 32.—. Fuchs Eizig Ra. 853:50. Gulácsy Dezső ak. 15.—. Gregus Alajos npt. 4.—, pk. —60. Germán János hd. 28:50. Haider Henrik ld. 8.—, áb. 11:40. Hanna Ferencz Eő. 6.—, pk. —60. Incze Mañó td. 12.—. Joerges A. hd. 70.—. Jamnitzky Antal td. 32.—. Kiss Pál npt. 3.—. Kisvári v. urb. Ra. 45:75. Kerner Ede Gtn. 4.—, Fcz. 9.—, pk. 1:22. Késmárk város hd. 64:80. Kecskemét város hd. 12:30. Lehoczky János 16:60. Lipkovits János Eő. 12.—, pk. 1:20. Létay Gyula td. 16.—. M.-Vásárhelyi adóhiv. hd. 37:48. Matyi József Eő. 6.—. Milenkovich Tamás áb. 1:40, pk. 1:60. Moldován Aurél ld. 10.—. Mészáros Ágoston Eő. 6.—, pk. —60. Nagyszeben város Ra. 100.—. Nagy Géza Eő. 6.—. Nagymihályi takarékpénztár npt. 3.—, pk. —50. Nagyenyed város Ra. 100.—. Oláh József td. 16.—. Ószombati v. urb. Ra. 16:50. Persián Iván lb. 54.—. Pető János npt. 3.—, pk. 1:12. Pálka Gyula ti. 16.—. Politzer Zsigmond Nt. II. 12.—. Pátria Eő. 30.—. Rimler Pál td. 16.—. Rainiss István td. 16.—.

Rózsahegy város hd. 15'25. Révai testv. Eő. 6'—. Rinaldi Ottó td. 16'—. Szöllősi Rezső td. 4'—. Szilágyi Ferencz Eő. 6'—. Székely Pál Eő. 6'—, pk. —'70. Schenk Ferencz Eő. 6'—. Szücs Géza Eő. 6'—, npt. 3'—. Singer és Wolfner Eő. 6'—, báró Skoda Károly erdőhiv. ld. 16'—. Szászrégen város Ra. 50'—. Szy Dénes Nt. II. 12'—. Szira Gyula Eő. 6'—, pk. 1'—. Tirts Rezső td. 16'—. Tóber Samu npt. 36'—, pk. 1'12. Urikány-Zsilvölgyi r.-t. ld. 16'—. Vajda Gyula Ftb. 5'—, pk. —'35. Varga Zsigmond Eő. 6'—, pk. —'60. Veszprémi püsp. sümegi erdőhiv. Ra. 248'91. Vendel János Ra. 51'09. Vallach Gyula Ecs. 3'—, Gtn. 4'—, Ftb. 4'50. Vaszileszky S. Eő. 6'—, pk. —'60. Zudor Béla td. 16'—. Zágrábi erdőig. hd. 25'—. Zathureczky Nándor td. 16'—.

Az „Erdészeti Lapok“ 1917. évi XIX—XX. füzetének HIRDETÉSEI.

**Az ERDÉSZETI LAPOK mellett mérsékelt közlési díjért
a lap irányával nem ellenkező hirdetések kiadatnak.**

Dijszabás. Kéthasábos szélességben (107 mm) garmond betűvel vagy ennél nagyobb betűfajttával szedett hirdetés milliméterenkint a) faeladási hirdetéseknel 30 fillér, b) más hirdetéseknel 20 fillér. Táblázatos és garmond betűnél kisebb betűfajttával szedett hirdetések másfélszeres egységárral számíttatnak. Ismételt megjelenés esetén megfelelő árkedvezmény.

Külön mellékletek 25 gramm súlyig 70 koronáért, azontul 25 grammonként 25 koronával magasabb árért mellékeltetnek.

Árjegyzék ingyen és bérmentve	Magyar ipar és termelés		Szigorú lelkiismeretes kiszolgálás
	 (I. XII. 10.) STAINER GYULA cs. és kir. udvari szállító. Hörmend (Vas m.)	Már 53 év óta szállít elismert megbízható minőségben mindennemű: Kül- és belföldi fenyő-, lomb- és gyümölcsmagvakat, tű- és lomblevelű facsemetéket, diszfenyőket, sorfákat, élősvényeket, gyümölcsvadoncokat és minden szakmába vágó más magvakat. Saját erdészeti csemetetelepek Zalaegerszegen!	
A kontinens legnagyobb és legjobb hírnévnek örvendő hasonnemű vállalata			

A szatmári róm. kath. püspökség bükkzsérzi erdőbirtokán az erdőmérnöki állásra pályázat hirdettetik. A kinevezendő erdőmérnök kezdő javadalmazása 1800 (ezernyolczszáz) korona, 20 hl buza, 20 hl kétszeres, 20 hl árpa, 20 hl szemestengeri, 24 hl rostaalj, 50 kg só, 60 q takarmányrépa, 64 köbméter tűzifa, 2 fejőstehéntartás, 3 kocza- és 6 süldőlegeltetés, 900 öi szántóföld. Ezen javadalmazás a használhatóság arányában egész 2760 korona készpénz, 30 hl buza, 25 hl kétszeres, 25 hl árpa, 25 hl szemestengeri, 24 hl rostaalj, 100 kg só, 100 q takarmányrépa, 96 köbméter

tüzifa, 3 fejőstehéntartás, 6 kocza- és 12 süldőlegeltetés és 1000 öl föld emelkedhetik.

A pályázati kérvényhez csatolandók:

1. Keresztlevél (csak róm. kath. valásu lehet.)
2. Erdészeti államvizsgai bizonyítvány.
3. Eddigi szolgálatról szóló okmányok.
4. Erkölcsei bizonyítvány.
5. Egészségi bizonyítvány.

A kérvényben felemlitendők katonai szolgálatának viszonyai.

Kinevezendő egy évi próbaszolgálat után fog állásában véglegesített, ezen év a nyugdíjba be lesz számítva. Csak 40 éven aluli pályázók vétetnek figyelembe. A bükkzsérczi erdőgazdaság kezelésén kívül az erdőmérnök kötelessége a tiszánánai uradalom füzeserdőinek kezelése is.

Kérvények püspök ur öméltóságához czimzendők Szatmár-Németi s szatmári püspökség jószágfelügyelőségéhez Pusztahidvég, u. p. Poroszló (Heves megye) nyujtandók be. (2. III. 3.)

Mindenféle lőtt vadat bármely mennyiségben a legmagasabb árban vásárolunk. Szállítóinknak korlátlan összegű óvadékot nyujtunk. Vadszállító kosarainkat készséggel bocsátjuk rendelkezésre. Szerződéskötésre utazó tisztviselőnket odaküldjük. Kivánatra elővételi árajánlattal szolgálunk. A legsimább átvételt a beszállított vadak értékének azonnali kiutalását biztosítjuk. Állandó szerződéses szállítóinknak a lehetőségig és a beszállítandó vadak arányában töltényeket és lőszert bocsátunk rendelkezésre. *Alaptőke 2,000.000 korona.*

Szent István Tápszerművek R.-T. Vadértékesítő Osztálya,
(3. VI. 3.) *Budapest, X., Maglódi-ut 17.*

Megbízható erdész, aki jártas az erdőmanipuláció minden ágában, gyümölcsös és szőlő vezetéséhez is ért, azonnal felvétetik. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal küldendők: Uradalom, Nagyrecse, Zala megye czimre. (4. III. 2.)

Keresünk erdészetünk részére szaktudásu energikus, hadmentes erdőkezelőt és több erdőőrt. Ajánlatok Uradalmi Jószágigazgatóság Pankota, intézendők. (5. III. 2.)

Magyar czég:	☛ Pontos, lelkiismeretes és feltétlen elismert kiszolgálás! ☛	Hazai termelés:
	Sándor Imre	
	erdészeti magkereskedő és csemetenagytermelő czég, Székesfehérvár.	
	Az összes famagvakat és azok csemetéit a lehető legmegbízhatóbb minőségben, jutányosan ajánlja és szállítja. (7-2)	
A harcztérről hazaérkezve, személyesen intézek el minden ügyet!		

A báró Wesselényi István féle erdőgazdaságban három vadőri, esetleg két vadőri és egy körvadász állás van üressedésben. Pályázatok és bizonyítványmásolatok Fekete Ferencz főerdésznek Karika, Szilágy megye küldendőek. (8. II. 2.)

Erdőőri gyakornok 16—17 éves, aki az erdőőri szakiskolába készül, erdőőri szolgálatra alkalmas testalkattal bír és aki irodai munkák végzésében is segédkezni tud, a magyarszentkirályi (Veszprém m.) erdőgondnoksághoz kerestetik. A jelentkezők sajátkezüleg irt leveleikben képzettségüket és életviszonyaikat is ismerlessék. Csak megfelelőeknek látszó jelentkezők várhatnak azonnali választ (október vagy november 1-ső belépésre). (9)

Tölgyfaeladási hirdetés. 924/1917. sz. — Brassó vármegyében Szászveresmart község 1917. évi október hó 29-én délelőtt 10 órakor a községi irodában nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlat utján eladja a községi erdő 2. vágássorozatának 12. számú osztagában 1911—1918. évekre esedékes 48·6 kat. hold területén található kéreggel mért 28 centiméter mellmagassági átmérőn felüli, műszaki czélokra alkalmas tölgyfákat.

A hivatalosan megállapított becsár kéreggel mért tömörköbméterenként 19 K, azaz tizenkilencz korona, mely egyszersmind kikiáltási ár is.

Bánatpénz 4000 K.

Az erdőrészt a Máv. szászveresmarti vasuti állomásától mintegy kilencz kilométerre fekszik.

Az árverési és szerződési feltételek alulírott községi előjáróságnál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Szászveresmart, 1917. évi szeptember hó 11-én.

(10)

A községi előjáróság.

Hirdetmény. A faértékesítő hivatal a fa- és faszénkészletekben 1917. évi június hó 15-től 1917. évi szeptember hó 30-ig beállott változásoknak az 1851/1917. M. E. számú rendelet alapján való bejelentésére szolgáló „Jegyzék“ nyomtatványokból és az 1917. évi szeptember hó 30-án meglevő fa- és faszénkészletek részletes bejelentésére szükséges „Bejelentő-lap“ nyomtatványokból a törvényhatósági joggal felruházott városok címére, valamint a vármegyék alispánjai útján a járási főszolgabírák és a rendezett tanácsú városok polgármesterei címére nagyobb készleteket küldött, oly czélból, hogy a szükséges nyomtatványpéldányokat az azokért illetékesen jelentkezőknek dijtalanul bocsássák rendelkezésre.

Amennyiben ezen szétküldött nyomtatványmennyiség az eziránti szükségletet nem fedezné, a „Jegyzék“ nyomtatvány a faértékesítő hivatalnál, a bejelentő nyomtatvány pedig a Pallas irodalmi és nyomdai r.-t.-nál (Budapest, V., Honvéd-utca) beszerezhetők.

Megjegyzi a hivatal, hogy ez a nyomtatvány nem azonos az 1851/1917. M. E. számú rendelettel kiadott jegyzéknyomtatvánnyal, amely csak a kicsinyben való árusításra vonatkozik. A kicsinyben való árusításra vonatkozó jegyzékek betérjesztését a faértékesítő hivatal ezuttal nem kívánja.

Budapest, 1917. évi szeptember hó 16-án.

(11)

Faértékesítő hivatal.

Termelt haszonfaeladás gőzfürészbérlettel. 7592/1917. sz. — A beszterczebányai m. kir. erdőigazgatóság tanácstermében 1917. évi október hó 20-án délelőtt 10 órakor a sziklai m. kir. erdőgondnokságban az 1916/17. gazdasági évben a kir. kincstár részéről termelendő és a sziklai rakodókon átadandó mintegy 3—8000 m^3 fenyő-, juhar-, kőris-, szil- és bükkhaszonfa eladása iránt zárt írásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

Ezen eladás kapcsolatos a Szikla telepen levő gőzfűrés a hozzá tartozó épületekkel, valamint a 8 kat. holdat meghaladó rakodó területeken kívül további 12 kat. hold 622 öl mezőföld bérletével.

Az ajánlatok legkésőbb 1917. évi október hó 19-én déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán a m. kir. erdőigazgatóságnál.

A kikiáltási árakat, haszonbéreket és bánatpénzeket is kitüntetett általános árverési, ugyszintén részletes szerződési feltételek, ajánlati űrlap és boríték a besztercebányai m. kir. erdőigazgatóságnál megtekinthetők és átvehetők.

Budapest, 1917. évi szeptember hóban.

(13)

M. kir. földmivvelésügyi miniszter.

Mindennemű ERDÉSZETI MAGVAKAT ÉS FACSEMÉTÉKET
ajánl szavatolt elsőrendű minőségben

FARAGÓ BÉLA csász. és királyi
udvari szállító.

Magyar Magpergető gyára. (12. III. 1.)

Erdészeti csemetetelepek ZALAEGRSZEG.
Árjegyzékkel, részletes árajánlattal szivesen szolgálók!

Faarverési hirdetmény. 1931/1917. sz. — Kisszeben szab. kir. város részéről közhírré teszem, hogy a városi erdőben eladásra kijelölt és 36.730 m³ mű- és épületfára becsült 19.561 darab jegenyefenyőfatorzs eladása végett Kisszeben szab. kir. városházán a polgármesteri hivatalban 1917. évi október hó 23-ik napján d. e. 9 órakor zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Kikiáltási ár 880.585 K, azaz nyolcyszáznyolcvanezeröttszáznyolcvanöt korona.

Bánatpénz 10⁰/₀ = 88.052 K.

Távirati, utó-, valamint az árverési és részletes feltételektől eltérő kikötéseket tartalmazó vagy későn érkező és végül idegen nyelvű ajánlatok nem fogadtatnak el.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverési biztos kezeihez nyújtan-
dók be. A felajánlott összeg számmal és betűvel tisztán és olvas-
hatóan irandó ki. Az ajánlatban kijelentendő, hogy ajánlattevő az
árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint a becslési adatok
a városi polgármesteri hivatalban és az eperjesfelsővidéki m. kir.
erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Az erdő
a kisszebeni vasuti állomástól 6 km-nyire fekszik.

Kisszeben, 1917. évi szeptember hó 20-án.

(14)

Eiszelt Antal

kir. tan., polgármester.

Termelt luczkéregeladás (vasuti rakodón). 4879/1917. sz. —
A körmöczbányai m. kir. erdőgondnokság által a folyó évben termelt
és a felsőstubnyai vasutállomáson pajtában elraktározott, 379 q-ra
becsült luczkéreg egyetlen eladási csoportban, zárt írásbeli ajánlatok
utján nyilvános versenytárgyaláson eladatik.

A zárt írásbeli ajánlatok 1917. évi október hó 22-én d. u. 5
óráig nyújtandók be Zsarnóczán a m. kir. erdőhivatalnál, ahol
azok október hó 23-án d. e. 10 órakor fognak nyilvánosan fel-
bontatni.

Részletes adatok, árverési és egyuttal szerződési feltételek,
ajánlati űrlap és boríték a zsarnóczai erdőhivatalnál szerezhetők be.

Zsarnócza, 1917. évi szeptember hóban.

(15)

M. kir. erdőhivatal.

Termelt III-ad rangu tölgy vasuti talpfa eladása. 3868/1917.
szám. — A lippai m. kir. főerdőhivatal részéről 509 darab III-ad
rangu Máv. szabványu tölgy vasuti talpfa, zárt írásbeli ajánlatok
utján, nyilvános versenytárgyaláson fog eladatni.

Az ajánlatok 1917. évi október hó 29-én déli 12 óráig nyu-
jtandók be a lippai m. kir. főerdőhivatalnál, ahol azok október
hó 30-án d. e. 9 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

A készletek csoportosítását, valamint a kikiáltási árakat és bánatpénzt feltüntető kimutatás, árverési, egyszersmind szerződési feltételek, ajánlati űrlap, és boríték a m. kir. főerdőhivatalnál Lippa (Temes megye) díjtalanul szerezhető be.

Lippa, 1917. évi szeptember hóban.

(16)

M. kir. főerdőhivatal.

Jegenyefenyőhaszonfa- és jegenyefenyőtüzifaeladási hirdetemény. 672/1917. sz. — Brassó vármegyében Keresztényfalva község 1917. évi október hó 20-án d. e. 9 órakor a községi irodában nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlat útján elérvezi a község tulajdonát képező erdőrészen a brassói m. kir. járási erdőgondnokság által „B” üzemosztály 23. tag a/27. tag a) és j) osztagaiban kijelölt mintegy 3902 tm^3 -t kitevő jegenyefenyőhaszonfa, 154·2 tm^3 jegenyefenyődorong-, 210·4 tm^3 jegenyefenyőágfakészletét.

Kikiáltási ár összesen 85.562 K, azaz nyolczvanötezerötshatvankettő korona, melynek 10⁰/o-a bánatpénzül az árverezést vezető kezéhez leteendő.

Becsáron alul nem fog eladatni. Utó- vagy távirati ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az erdőrész a keresztényfalvai vasutállomástól kedvező helyen mintegy 3·0 *km*-re fekszik.

A részletes becslés, valamint az árverési és szerződési feltételek a község előljáróságánál, valamint a brassói m. kir. járási erdőgondnokságnál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Keresztényfalva, 1917. évi szeptember hó 15-én.

Az előljáróság:

Porr János s. k.
főbíró.

(17)

Schmidt János s. k.
községi jegyző.

Faarverési hirdetemény. Ung-vármegyében fekvő Jósza község volt urbéres birtokossága 1917. évi november hó 20-án délelőtt 10 órakor Jósza község házában tartandó nyilvános szó- és írásbeli zárt ajánlatokkal egybekötött árverésen eladja a tulajdonát képező erdő 61·2 kat. holdján tövön álló 5701 darab bükk-, juhar-, szil- és kőrisszálfát, melyek hivatalos becslés szerint 5832 m^3 mű- és 8763 m^3 vegyes tűzifát fognak szolgáltatni. Kiszállítási határidő

három év, bezárólag 1921. évi április hó 30-ig. Kikiáltási ár 80.163 K, melyen alól a fa nem adatik. Bánatpénz 8020 K.

Szabályszerűen kiállított írásbeli záró ajánlatok, a szóbeli árverés megkezdése előtt, az árverező bizottság elnökénél nyújtandók be.

Utóajánlatok egyáltalában nem fogadtatnak el. Az árverés eredménye az elfogadott ajánlat benyújtójára azonnal, a birtokosságra nézve azonban csak a birtokossági gyűlés és az illetékes felsőbb hatóság jóváhagyása után válik kötelezővé.

A részletes árverési és szerződési feltételek, melyek szerint a vevő köteles lesz a vételárat az ungvári m. kir. adóhivatalba befizetni, az ungvári m. kir. erdőhivatalnál Ungváron és Jósza község volt urbéres birtokosságának elnökénél tekinthetők meg naponta a hivatalos órák alatt.

Az erdő a községtől 5·2 kilométernyire, Nagymihály vasuti állomástól pedig 20·9 kilométernyire fekszik. Megjegyeztetik, hogy gróf Sztáray Sándor uradalmának közvetlenül az erdőtől Nagymihályig vezető és üzemben levő erdei vasutja van.

Jósza, 1917. évi szeptember hó 28-án.

(18)

Ochrány György
urbéri elnök.

Erdészeti állás. Kerestetik a csáktornyai uradalomba ideiglenes erdészeti állásra egy egyén, ki az erdészeti teendőiben jártas. Közelebbi tájékoztatást nyújt az uradalmi tisztség Csáktornyán.

(19. II. 1.)

Kayser
grófi titkár.

Felhívás fakereskedőkhöz. Báró Kemény Kálmán ur ő nagyméltóságának a palotailvai határon levő vágható erdőinek mintegy 8000 (nyolc ezer) kat. holdon levő vágható faállománya (luczfenyő és bükk) a legközelebbi tél folyamán versenytárgyalás útján értékesíteni fog.

Felhivatnak az érdeklődők már most az erdők helyszínén való megtekintésére, mert a szemle esetleg korán bekövetkező tél idején a magas hóállás által lehetetlenné tétetik.

Fent megjelölt erdőterület felmérése és faállományának becslése jelenleg van folyamatban.

Közelebbi és részletes felvilágosítással szolgál báró Kemény Kálmán ur ő nagyméltóságának uradalmi jószágigazgatósága Marosvécsen, hol posta és távirda van.

Marosvécs, 1917. évi október hó 1-én.

(20. III. 1.)

Uradalmi jószágigazgatóság.

Hirdetmény. 7621/1917. sz. — Kötegelt fenyőfűrészhulladék-tüzifa, ugyanilyen, valamint ürköbméterekben kirakott hasábos és gömbölyű fenyőcellulózefa eladása vasuti kocsikba rakva.

A Szászrégen vasuti állomása mellett fekvő herbusi fatelepen készletezett 8 kocsirakomány kötegelt fenyőfűrészhulladéktüzifa, 5 kocsirakomány kötegelt fenyőfűrészhulladékczellulózefa, 540 ürm^3 részben hasábos, részben gömbölyű 1 és 2 m hosszú fenyőcellulózefa egy-egy eladási csoportban zárt írásbeli versenytárgyaláson eladatik.

Az ajánlatok legkésőbb 1917. évi október hó 30-án délutáni 1 óráig a kolozvári m. kir. erdőigazgatósághoz benyújtandók, ahol azok másnap délelőtt 11 órakor nyilvánosan felbontatnak.

Az árverési feltételek, a kikiáltási árakat és a leteendő bánatpénzeket feltüntető kimutatás, ajánlati ürlap és boríték alulírt erdőigazgatóságnál díjmentesen beszerezhetők.

Kolozsvár, 1917. évi október hó 3-án.

(21)

M. kir. erdőigazgatóság.

Faeladási hirdetmény. 1619/1917. sz. — Zernest község (Fogaras vármegye) a m. kir. földmivelésügyi miniszter urnak 1916. évi 102997/1/A/2. számú rendeletével nyert engedély alapján zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött szóbeli nyilvános árverésen Zernest községhezánál 1917. évi november 22-én délelőtt 10 órakor eladja a tulajdonát képező erdő „D” üzemosztály 1-ső vágássorozat 2. tag 4., 5., 6. számú osztagok 157·84 kat. hold, „D” üzemosztály 2-ik vágássorozat 1. tag 5/ számú, 2. tag 6., 7/., 8. számú osztagok 226·56 kat. hold és „E” üzemosztály 1. tag 14—19. számú, 2. tag 20—22., 23/ 24—26., 27/ számú osztagok 756·62 kat. hold, összesen 1141·02 kat. hold területén található összes fatömeget tővön az erdőben.

A hivatalos becslés szerint a megnevezett erdőrészekben van:

a) 37.951 darab luczfenyő 28.482·6 tm^3 kéreg nélküli mûfa,

b) 70.335 darab jegenyefenyő 63.671·0 tm^3 kéreg nélküli mûfa,

c) 143.066 darab bükk 26.860·1 tm^3 mûfa és 160.562·6 tm^3

hasábfá s az összes faanyag hivatalosan megállapított becslára:

2,435.592 K 95 f, azaz kettőmilliónégyszázharminczötezeröttszázkilenczvenkettő korona 95 fillér, mely egyszersmind kikiáltási ár is.

Bánatpénz a kikiáltási ár tiz százaléka.

Az írásbeli ajánlatok, melyek csak a szóbeli árverés megkezdése előtt fogadtatnak el, ivenként 1 K-s[bélyeggel ellátva, zárt borítékban nyújtandók be. Megjegyeztetik azonban, hogy csak olyan írásbeli ajánlatok lesznek figyelembe véve, melyek

a) ugy az ajánlat szövegében, mint annak borítékán kívül *Ajánlat a Zernest község által eladásra bocsátott faanyagra* kifejezést tartalmazzák,

b) amelyeknek szövegében ki van jelente, hogy az ajánlattevő az árverezési és szerződési feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti,

c) melyek ugy vannak aláírva, hogy az ajánlattevőnek s esetleg érdektársainak neve és lakhelye világosan kiolvasható,

d) amelyek a megajánlott összeget számjegyekben és betűkben világosan kifejezezik s a kikiáltási ár tiz százalékát képező bánatpénz készpénzben vagy az államügyleteknél elfogadható értékpapírokban tartalmazzák.

Becsáron alóli, távirati és utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Vevő a vételárrészleteket a szerződési feltételek szerint Zernest község javára közvetlenül a sárkányi m. kir. adóhivatalhoz köteles befizetni.

A részletes becslés, árverési és szerződési feltételek a töröcsvári m. kir. járási erdőgondnokságnál Zernesten és Zernest község előljáráóságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zernest, 1917. évi október hóban.

A községi előljáráóság:

Ágoston Dezső s. k.
községi jegyző.

(22)

Metian Vidor s. k.
községi bíró.

Versenyárgyalási hirdetés. (Erdei vasut építésére.)
A szamosvölgyi vasut „Borgóbesztercze“ nevü állomása mellől a Besztercze patak völgyében tervezett 14.249 *m* hosszu, 0.76 *m* nyomtávu, gőzüzemü erdei vasut építésével kapcsolatos munkálatok végrehajtásának vállalati uton való biztosítására ezennel nyilvános írásbeli versenyárgyalást hirdetek.

Kiadásra kerülnek ezen erdei vasut építésével kapcsolatos következő munkálatok és szállítások:

A műszaki munkák, az összes alépitményi munkák, a felépitményi anyagok szállítása, a felépitményi munkák és a pályabeosztási munka.

A kiirási művelet a „Magyar királyi erdőigazgatóságnál Beszterczén“ (Alsókülváros-utca 27. szám alatt) megtekinthető s ugyanott 10 (tiz) koronáért megszerezhető az írásbeli ajánlat megtételéhez szükséges nyomtatványok, ugymint az ajánlati ürlap, az ajánlati költségvetés és az építési szerződés tervezete.

Az ajánlatot egykoronás, a szerződést és az ajánlati költségvetést pedig ivenként 30 filléres bélyegjeggyel kell ellátni.

Az ajánlatot mellékleteivel együtt, kellően lezárt és lepecsételt borítékban a „Magyar kir. erdőigazgatóságnál Beszterczén“, 1917. évi november hó 14-ig déli 12 óráig kell benyújtani, még pedig a borítékra vezetett következő felirással:

„Ajánlat a beszterczevölgyi erdei vasut építésére.“

Az ajánlattevő tartozik az ajánlati összeg után annak 3% -át bánatpénz fejében a „Magyar kir. erdőigazgatóságnál Beszterczén“, vagy bármely más állami pénztárnál készpénzben vagy kincstárilag elfogadhatónak jelzett értékpapirokban letenni és az erre vonatkozó letéti nyugtát, vagy posta-feladóvevényt az ajánlathoz csatolni.

Budapest, 1917. évi szeptember hóban.

(23)

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Pályázat. 743/1917. sz. — Alulírott uradalomban Varannó székhelylyel egy központi erdőmester-erdőrendezői állomásra, melylyel az állami alkalmazottakra vonatkozó törvény szerinti nyugdíj élvezete és az összes erdészeti műszaki teendők végzése van egybekötve, pályázatot hirdetünk.

1. Évi fizetés 2400 K, öt évenként 100 K korpótlékkal;

2. minimális évi jutalék készpénzben 600 K;
3. szabadlakás, annak hiányában az évi fizetés 15%-a mint lakbér;
4. 36 *űrm*³ kemény vegyes tűzifa házhoz szállítva;
5. 2 kat. hold illetmény szántóföld, közel a községhez, megműveléssel;
6. 24 hektoliter tiszta buza;
7. 8 hektoliter árpa;
8. 12 hektoliter szemestengeri;
9. 1 hektoliter főzelék (bab vagy borsó);
10. 4 hektoliter fejtett uj bor;
11. 2 darab öreg és 4 darab fiatal marha téli és nyári eltartása szénával;
12. 1 darab öreg és 2 darab fiatal sertés számára legelő és makkoltatás.

A természetbeni illetményeket, a tűzifa és föld kivételével, a a birtokos évi 2190 K átalány ellenében egyelőre megválthatja.

Hivatalos utazásoknál a háboru tartama alatt 20 —, egyébként 10 K ellátási és ezenkívül fuvar-, vasuton pedig II-od osztályu viteldij.

Véglegesítés egy évi megfelelő próbaszolgálat után, amely a nyugdíj megállapításánál be fog számíttatni.

Kérvények gróf Hadik-Barkóczy Endre őnagyméltóságához intézve, az összes eddigi szolgálati, képzettségi, születési, erkölcsi stb. bizonyítványokkal felszerelten, alulírott hivatalhoz legkésőbb f. évi november hó 10-ig nyújtandók be.

Varannó, 1917, évi október hó 15-én. (24)

A gróf Hadik-Barkóczy hitbizomány uradalmainak erdőfelügyelősége.

Bükk- és hársfaeladási hirdetmény. 7633/1917. szám. — A pitomacsai kir. erdőgondnokságban tövön álló és 2054 *m*³-re becsült bükk-, hárs- és néhány tölgytörzs nyilvános versenytárgyaláson el fog adatni.

A zárt írásbeli ajánlatok legkésőbb 1917. évi október hó 23-án déli 12 óráig nyújtandók be a zágrábi kir. erdőigazgatóságnál,

ahol azok másnap, 1917. évi október hó 24-én d. e. 10 órakor nyilvánosan fel fognak bontatni.

Az eladási feltételek, a fatömegre vonatkozó adatok, az ajánlati űrlap és boríték az alulírt igazgatóságnál beszerezhetők.

Zagreb, 1917. évi október hó 3-án.

(25)

Kir. erdőigazgatóság.

A Földhitelbank r.-t. főiskolai végzettségű hadmentes fiatal erdőtisztet keres. Bizonyítványmásolatokkal ellátott s a fizetési igényeket megjelölő folyamodványok a bank igazgatóságához (Budapest, V., Hold-utca 1. sz.) intézendők. Közlebbi felvilágosítással a kiadóhivatal szolgál.

(26)

Árverési hirdetmény. Az eperjesi gör. kath. püspökség, székeskáptalan és székesegyház a m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 403/1917. számú engedélye alapján eladja a zemplénvármegyei Kispereszlő és Végaszó községek határában fekvő erdejének 5., 8., 9., 11., 13. és 15. számú erdőrészeleteinek összesen 446.5 kat. hold. területén található 11.167 m^3 bükkműfára és 57.072 m^3 bükküzifára becsült összes fatömegét.

Az eladás zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen Sátoraljauhelyben a m. kir. állami erdőhivatal hivatalos helyiségében (Kazinczi-utca 64.)

1917. évi november hó 15-én d. e. 10 órakor fog megtörténni.

Kikiáltási ár 209.187, azaz kettőszázkilenczeregyszáznolczvanhét korona, melyen alól a faanyag nem fog eladatni.

Bánatpénz 21.000, azaz huszonegyezer korona, mely összeg készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban az árverező bizottság kezeihez teendő le.

Ajánlatok akár az egész fatömegre, akár pedig a kispereszlői „Zalobina“ dülőben, a végaszói „Kolodnik“ dülőben, vagy a végaszói „Osztra“ dülőben levő fatömegekre külön-külön is beadhatók.

A vételárból 21.780, azaz huszonegyezerhétszáznyolczvan korona erdősítési alapra a sátoraljauhelyi m. kir. állami erdőhivatalnál teendő le, a vételár többi része egy összegben az eperjesi gör. kath. székeskáptalan pénztárába fizetendő be.

Nem magyar nyelvű, az árverési és szerződési feltételektől eltérő kikötéseket tartalmazó, utó-, vagy távirati ajánlatok nem fogadtatnak el.

Az árverési és szerződési feltételek, valamint a becslési kimutatás dr. Turkinyák Aladár eperjesi ügyvéd székeskáptalani ügyésznél, továbbá a sátoraljauhelyi m. kir. állami erdőhivatalnál és a szinnai m. kir. járási erdőgondnokságnál tekinthetők meg.

Sátoraljauhely, 1917. évi szeptember hóban.

(27)

M. kir. állami erdőhivatal.

Az uradalmi erdőhivatalnál Prakfalván erdőtisztii állás be-töltendő. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal és fizetés iránti igények megjelölésével postán küldendők be.

Prakfalu, 1917. évi október hó 6-án.

(28. III. 1.)

Farkas Pál

uradalmi erdőnester.

Faeladási hirdetés. Gróf Erdődy Gyula vasvörösvári uradalmá-hoz tartozó kőszegi járásban Rumpód község határában fekvő, természetben kijelölt 313 kat. holdnyi bükkerdejének 52.025 m³-re becsült fatömege zárt írásbeli ajánlatok útján kerül eladásra.

10⁰/₀ bánatpénzzel ellátott zárt ajánlatok f. évi október 30-áig nyújtandók be az uradalmi erdőhivatalhoz Vasvörösvárra.

Szerződési feltételek a vasvörösvári uradalom erdőhivatalánál és Somogyi Géza főerdőmérnöknel (lakik: Nagyvárad, Uri-u. 48.) megtekinthetők, illetve beszerezhetők.

(29)

Uradalmi erdőhivatal.

Faeladási hirdetmény. 4282/1917. sz. — Az alulirott m. kir. erdőigazgatóság közhírré teszi, hogy az alant megnevezett m. kir. erdőgondnokságok kerületében keletkezett széldöntvények és szél-törések eladása iránt *Beszterczén, 1917. évi október hó 23-án* a m. kir. erdőigazgatóság hivatali helyiségében felsőbb jóváhagyás fentartásával versenytárgyalást tart. Az eladás tárgyát képező fa-készletre vonatkozó főbb adatokat a következő táblázat tünteti fel:

Csoport	A m. kir. erdőgondnokságok neve és székhelye	A fenyőhullától kihasználandó erdőrész		megnevezése	kiterjedése kat. hold	Hozzávetőlegesen megállapított fenyőfamennyiség ^g köbméterekben	A faanyag és kéreg kikiáltási ára köbméterenkint		Bánatpénz	K használati időtartam		
		gazd. oszt.	vágás-sorozat				tag	K			f	
				magyarai út és a bukovinai határ között	1393				4000			8
1.	Borgói felső Borgóprund	A	III.	11—12	magyarai út és a bukovinai határ között	1393	4000	átlagosan	8	05	3200	2 év
2.	Szamosvölgyi felső Óradna	A	V.	25—30	Deákva völgy	800	5000	átlagosan	9	—	4500	2 év
3.	Szamosvölgyi felső Óradna	C D	II. II.	6—10 11	Szamos völgy	3000	2500	átlagosan	8	20	2400	1 év
4.	Ivrai Dombhat fürdő ...	A	I.	2—4	Kururása Utrsója	2000	600	átlagosan	12	—	700	1 év

A versenytárgyalás zárt írásbeli ajánlatok útján tartatik.

Az ajánlatok benyújtásának határideje 1917. évi október hó 23-án délelőtt 10 óra és azok egy vagy több csoportra, de külön-külön teendők meg. Az ajánlatban ki kell tüntetni, hogy az a fenti csoportok melyikébe sorozott erdőrészekre vonatkozik.

Az ajánlattevő az ivenként egy koronás bélyeggel ellátott és megfelelő bánatpénzzel felszerelt írásbeli ajánlatában, melyben a megajánlott köbméterenkénti vételár szóval és számjegyekkel is tisztán kiirandó, határozottan kijelenteni tartozik, hogy az árverési és szerződési részletes feltételeket ismeri és azok rendelkezéseinek magát feltétlenül aláveti. Olyan ajánlatok, amelyek elkésve nyujtának be, vagy az említett feltételeknek meg nem felelnek és eladási feltételektől eltérő kikötéseket tartalmaznak, figyelembe nem vétetnek.

Az árverési és szerződési részletes feltételek a beszerzési m. kir. erdőigazgatóságnál és az illetékes m. kir. erdőgondnokságnál a hivatalos órák idején bármikor megtekinthetők.

(30)

M. kir. erdőigazgatóság.

Hirdetmény. Bükkfafűrészárueledadás vasuti kocsikba rakva. 7888/1917. szám. — A Szászrégen vasuti állomása mellett fekvő herbusi fűrésztelepen 338 m^3 részben gőzölt, részben gőzöletlen bükkfafűrészáru, 7 (hét) eladási csoportban, zárt írásbeli versenytárgyaláson eladatik.

Az ajánlatok legkésőbb 1917. évi november hó 2-án, délutáni 1 óráig a kolozsvári m. kir. erdőigazgatósághoz benyújtandók, ahol azok másnap délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatnak.

Az árverési feltételek, a részletes adatokat feltüntető kimutatás, ajánlati űrlap és boríték alulírt erdőigazgatóságnál díjmentesen beszerezhetők.

Kolozsvár, 1917. évi október hó 4-én.

(31)

M. kir. erdőigazgatóság.

Erdészeti és vadászati teendőkben jártas, nagy mintagazdaságokban sok évi gyakorlatot szerzett, magyar államvizsga oklevéllel bíró erdőtiszt állását változtatni óhajtja, ezért állást keres, melyet már január hóban elfoglalhat.

Ajánlatokat a kiadóhivatal közvetíti.

(6. II. 2.)

Sándor Imre erdészeti magkereskedő és csemetetermelő cég *Székesfehérvárott* értesíti a nb. erdészeti hivatalokat, hogy folyó év őszén árjegyzéket nem bocsát ki, ellenben mindennemű megengedett magvakat és csemetéket, elismert *megbízható minőségben*, feltétlen versenyképes, *jutányos árak mellett* szállít és kér levélbeli megbízásokat. (32)

Fenyőfaeladás. A dragomérfalvi közbirtokosság az 1917. év november hó 6-án d. e. 10 órakor Dragomérfalva községházánál tartandó zárt írásbeli ajánlati versenyen egybekötött nyilvános szóbeli árverésen eladja az „A” üzemosztály II. vágássorozat 751·76 osztágaiban (Turkuseszk) a kitűzött 140·0 kat. hold. vágásterületén álló 4041 drb. 8722 m^3 műfára becsült fenyőfát, 346 drb. 171 m^3 műfára becsült juharfát, továbbá 1560 m^3 műfára és 6680 m^3 tűzfára becsült bükkfaállományt.

A kikiáltási ár, mint hivatalosan megállapított becsérték, 72.000 (hetvenkettőezer) korona. A bánatpénz ennek 10⁰/₀-a, vagyis 7200 korona.

A fakészlet a becsértéken alul eladatni nem fog.

Későn beadott, avagy a feltételektől eltérő és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak,

Az árverési és szerződési feltételek a dragomérfalvi közbirtokosság elnökénél Dragomérfalván és az izavölgyi m. kir. járási erdőgondnokságnál Máramaroszigeten megtekinthetők.

Dragomérfalva, 1917. évi október hó 6-án.

Somogyi Rezső
közb. jegyző.

(33)

Balás Imre
közb. elnök.

Az „Erdészeti Lapok“ 1917. évi XIX—XX. füzetének tartalma:

Oldal

A fakivitel, mint a valutajavítás eszköze	461
<i>Blattny Tibor</i> : Az erdészeti jelentőségű fák és cserjék elterjedése a magyar állam területén (befejező közl.)	464
EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK. I. Felhívás a Szantner Gyula segélyalapítványból kiosztandó segélyek tárgyában	473
II. Felhívás a Hirsch Istvánné, szül. Kraft Anna segélyalapítványból kiosztandó segélyek tárgyában	474
III. Felhívás a gr. Tisza Lajos-, a Wagner Károly-, az Erzsébet királyné-, a Luczenbacher Pál- és Faragó Béla-alapítványból kiosztandó segélyek ügyében	475
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK. Hirdetmény az őszi erdészeti államvizsga tárgyában	476
A háborubani rokkanttá lett erdészeti alkalmazottak segélyezésére szolgáló alapra befolyt adományok	476
KÜLÖNFÉLÉK. Halálozások. — Hírek a hadbavonult erdőisztekről. — Bosznia erdészeti viszonyai. — A katonai felmentések meghosszabbítása. — A faértékesítő hivatal köréből. — A szelid gesztenye és az <i>Endothia parasitica</i> gomba (<i>Dr. Schilberszky Károly</i>). — Eladó Erdészeti Lapok. — Irjunk magyarul! (A Köztelek szótára)	477
Változások és kitüntetések az erdészeti szolgálat köréből	485
ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA. Jegyzőkönyvek a gyermeknevelési alap intéző-bizottságának üléseiről	
1917. évi július hó 19-én	487
1917. évi augusztus hó 4-én	490
Segélyezettek névsora	491
Az Országos Erdészeti Egyesület pénztáránál 1917. évi szeptember havában teljesített befizetések	497
HIRDETÉSEK	I—XVII

